

1 KORINTO

Hini oma'-atan tay an libju

Chin me-aggwa an nunlawlagwan Apostol Paul an i nangkaskasaba ay ni Ebanghelyo ja immuy pfimmihhita ad Korinto an ohan otong an pfuglay ad Akaya, an nidchum chin pun-ap-apugwan chi eRome. Otong hitay an siudad an hijay pfuglay chi Griego, Romano, ja Hudju. Khapo ta hitay an pfuglay ja nehnot hichi baybay ja cho-or hachi umuy hichi an i mungkumerchu. Hana khun cha ilukhan ja hana papor. Nunchongor hitay an pfuglay hi enachangjan, ja hana cho-or an lilijon hachi tatakhu hichi, ja hana khun cha umilug-tapan, ja hana khun mangat hana uchumna pay an nun-apupukhit an ugali. Hi Paul ja nihihidchi hi chugwa hi tagwon an nangaskasaba ja cho-or hachi namati.

Nalahin chi toloh tagwon an nihihidchi hi Paul ad Efesus an nangaskasaba, ja gwa han chinag-wat na an tula' an narpu hana khun mummeha ad Korinto (1Korinto 7:1). Ja pfinaha na hachi inali cha an khun punhahannugwan hachi namati ja hana uchumna pay an problema cha. Hotti hini enhongpfat Paul ay tay an tula' cha ja hitay gwa ay tay nahhun an tula' Paul hana namati ad Korinto. Hotti ay tay an tula' na ja un nuntukhun ma-ipanggip ay ni khun cha punhohongngilan, ja hini achi cha pangaanan hana khun umilugtap an nidchum ay ni iglesia cha. Inidchum na khu an intula' hini hongpfat

ni khun cha epfokha, an ngay aton chi tatakhu an marhin, ja hana pfalo, ja hana pay uchumna an ma-id ahagwa na, ja hana anun an ne'nong hana pfolor. Intukhuna khu hini panuh chi aton cha un cha ma-amung an mummeha, ja hana numpfino-ob-on an tamun ni Espiritu Santo ja hini pi-usarana. Hay oha hi intukhun Paul ja hini panuh ni aton cha an mun Santa Sena an hija hini pangnomnoman chin natajan Hesu Kristo, ti chengngor na an agkhuy napanuh hini khun cha aton. (1 Korinto 11:17-34) Ja en-angonoh na hana amahuwan hana natoy.

Hitay an tula' ja gway pfalor na ay chita-o, ti ma-achar hini problema an immali hana pa'-ihu'pap an namati an khun mummeha hichi Korinto an acho'lan chi pagano. Amat heto hana problema an khun umali ay chita-o an namati ad ugwani. Hitay khu chi pun-achalan hana enhongpfat Apo Jos hato an problema.

¹ Ha-in hi Paul an enajakhan Apo Jos an numpfalin hi apostol Kristo Hesus, ti hitay chi penhod na. Tayya an cha'mi ay tay ibpfa ta-o an hi Sostenes ja muntula' ami

² ay cha'ju an tatakun Apo Jos an khun ma-am-amamung an mummeha hina ad Korinto. Numpfalidon cha'ju ay Apo Jos hi nasantuwan an tatakhu na khapo hi nidchuman ju ay Kristo Hesus. Ja pfu-un cha'ju ja angkhay chi enajakhana muti nidchum an amin hana tatakhu hi apfuglapfuglay an khun mundayaw ay Apo Hesu Kristo ti hijay Apo ta-o an amin.

³ Hi Apo Jos an Ama ta-o ja hi Apo Hesu Kristo chi mangkhohkhohan ay cha'ju ja mangchat hi pomhochan ni pi'takhuwan ju.

Chin nunyamanan Paul khapo chin nangkhohkhohan Apo Jos hay hana namati ad Korinto

⁴ Achi' epokhong an munyaman ay Apo Jos ti matikhaw an engkhohkhohan cha'ju ay hija khapo hi nidchuman ju ay Hesu Kristo.

⁵ Ti, khapo ay tay ne'-oh-ohhaan ju ay hija, ja nichatan aju hay hana nun-apfalom an khun ichat Apo Jos hi tatakhu na, an amat ay ni nanginnilaan ju ay ni umannung an tudtuchu ja ay ni apfalinan ju an khun mangi-ali.

⁶ Ti limmamot ay ni nomnom ju hana tinihtikhuan mi an oma'-atan Kristo.

⁷ Hijaot un ma-id i ju nungkulangan hana numpfino-ob-on an na-ispirituwan an apfalinan ay tay i ju punhohhoochan ay ni pumpfangngachan Hesu Kristo an Apo ta-o.

⁸ Hijay mangpapfipfi-ah ay ni pammati ju ta ma-id pungkulan ju chin arkhaw an pumpfangngachana an Punhugijana hi tatakhu.

⁹ Ti matalek hi Apo Jos an nangajakhan ay cha'ju ta me'-oh-ohha aju ay tay Empfalayna an hi Hesu Kristo an Apo ta-o.

Chin himminglan Paul hana pumapa'-i hi pun-oh-ohhaan

¹⁰ A-akhi, tayya han itukhun u ay cha'ju khapo ay ni apfalinan tay Apo ta-o an hi Hesu Kristo. Mahapor an munlalammong aju ta achi la-ahna

ja i aju ma-aggwa-aggwa ta un aju mun-oh-ohha hi nomnom.

¹¹ Allo' hitay, a-akhi, ti gwa han chengngor u an impa-innilan ni pamilyan Kloe an khun aju munhohongnger.

¹² Hini chengngor u ja gwa anu hana khun mangali hi, "Cha'mi ayya ja hi Paul chi nidchuman mi." Ja allon khuy uchumna hi, "Ja cha'mi ja hi Apolos chi nidchuman mi." Ja allon khuy uchumna hi "Ja hi Peter chi nidchuman mi." Ja hana uchumna khu ja allon cha hi, "Ti cha'mi ayya ja hi Kristo chi nidchuman mi."

¹³ Un agkhu kaykhu la-ahna ja i ju khinag-gwakhaggwa hi Kristo! Un chah ha-in an hi Paul chi natoy hichi kros khapo hi pfahor ju? Ja un chah ha-in khu chi nidchuman ju chin numpabautisaran ju?

¹⁴ Hinaot ni' kaen ta ma-id chi hay binautisara' ay cha'ju, an angkhay cha Krispus ay Gayus.

¹⁵ Hotti ma-id chi oha ay cha'ju hi gway panghi'-ingana an mangali hi numpabautisar ta midchum ay ha-in.

¹⁶ Aa ta'gwa, ja gwacha khu cha Stefanas an pamilya an binautisara' ja angkhaynana khuh ni' hi anila'.

¹⁷ Ti agkhuja' hennag ay Kristo ta uja' mumbautisar, muti una' hennag an i mangkaskasaba ay tay Ebanghelyo. Ja achi' khun pa-akha'khajaon hini ato' an mangkaskasaba ta ipatikhaw u hini kinala-eng u, ti achi' podhon an ma-a'-aanan hini apfalinan ni puntudtuchugwa' ay ni enat Kristo an natoy hichi kros.

Chin natajan Hesu Kristo chi atikhan ni kinala-eng Apo Jos

¹⁸ Hitay khun mekasaba an enat Kristo chin natajana hichi kros, ja achi pfalolan hana tatakhu an ma-utaw chi pi'takhuwana. Muti ay chita-o an khun takhuwon Apo Jos ja anila ta-o an hitay chi atikhan ni otong an apfalinan Apo Jos an manakhu hi tatakhu.

¹⁹ Amat ay tay nitula' an hapit Apo Jos hi nangarjana hi,
 “Pa'-iyo' hana enat chi tatakhu an nangehchor ay ni kinala-eng cha,
 Ja hini la-eng chi tatakhu an epa-akhaja cha, pumpfalino' hi ma-id herpfina.” *

²⁰ Ja emmat, ti anong un hana manomnom an tatakhu, ja hana gway achar na, ja hana khun mundibati hana oma'-atan hana gwah to lota, ja ma-id itolong na. Ti impatikhaw Apo Jos an ma-id herpfin tay na-inlubungan an kinala-eng.

²¹ Ja hay ene'chan Apo Jos khapuh kinala-eng na, ja umad-adchi hini kinala-eng chi tatakhu ta ma-annila cha hini oma'-atana. Hay penhod na ja takhuwona hana mamati ay Kristo khapo ay ni umannung an tudtuchu an khun mi ekasaba, an allon hana agkhuy namati hi ma-id herpfi na.

²² Achi pfalolan hachi Hudju ti hay penhod cha hi tikhagwun ja hana milagro an pangtikhan ay ni apfalinan Apo Jos ja un cha mamati. Ja pahigwon khu hachi Hentil ti hay penhod cha ja hana na-unig an tudtuchu an narpu hi nomnom chi takhu.

---

* **1:19 1:19** Isaiah 29:14

²³ Muti hay khun mi ekasaba ja chin natajan Kristo hichi kros, ja pahigwon hachi Hudju ti apfopfohor hi pangngolan cha, ja hachi ayya Hentil ja ma-id herpfi na ay chicha.

²⁴ Muti ay chita-o an enajakhan Apo Jos, Hudju man wenno Hentil, ja anila ta-o an hitay enat Kristo chi panginnilaan ay ni apfalinan ja kinala-eng Apo Jos.

²⁵ Ti hana enat Apo Jos an allon chi tatakhu hi ma-id chi pfalor na, ja najunaot ja hijay napfarpfalor mu hini kinala-eng cha. Ja hini allon cha an na-apfakan Apo Jos khapo hi natajan Kristo ja najunaot ja hijay atikhan ni apfalinan Apo Jos an ot-ottong mu hini apfalinan chi tatakhu heto lota.

²⁶ A-akhi, nomnomon ju chin oma'-atan ju chin nangajakhan Apo Jos ay cha'ju. Ma-id chi cho-or ay cha'ju hi nun-achar ay ni kinala-eng chi takhu. Ja ma-id khu chi cho-or ay cha'ju an gway nangato hi haad na, ja empfapfalay chi gway mapfalina.

²⁷ Ti pinilin Apo Jos hana ma-id achar na ja la-eng na hi pannig chi tatakhu ta mapfa-inan hana mangedehnger ay ni achar cha. Ja pinili na khu hana amat hi ma-id pfirpfilang na an tatakhu ta mapfa-inan hana mangedehnger hi apfalinan cha.

²⁸ Pinilin Apo Jos hana milulumlum an tatakhu heto lota, ja hana mapahpahi, ja hana allon cha hi ma-id herherpfi cha, ta ipatikhaw na an ma-id herpfin hana khun pfalolan chi tatakhu.

²⁹ Hotti ma-id oha hi takhu hi mumpa-akhaja hi sangwanana.

³⁰ Ja hi Apo Jos chi nangidchum ay chita-o ay Kristo Hesus an hijay pangmatunan ay ni umannung an kinala-eng Apo Jos. Khapo ay Kristo ja nipfilang ta-o hi magpong, ja numpfalin ta-o hi nasantuwan an tatakhun Apo Jos, ja nawayawaya-an ta-o hi pfahor ja patoy.

³¹ Hotti unuchon ta-o hitay impatula' Apo Jos hi nangarjana hi, "Hini mamhod an gway eh-ehnger na, ja hini koma enat Apo Jos chi ehnger na."[†]

2

Chin engkasaban Paul ja nepognad ay ni la-eng Apo Jos, pfu-un hay la-eng chi tatakhu

¹ A-akhi, chin immaliya' hina an nangkaskasabaan ay ni oma'-atan Kristo an impa-innilan Apo Jos ad ugwani, ja agkhuja' nunhapit ay cha'ju hi nun-a-unig an hapit, wenna hay la-eng chi takhu.

² Ti hay nenomnom u ja nu umaliya' hina ja un u ohhaon an ituchu hini oma'-atan Hesu Kristo, om-omod chin natajana hichi kros.

³ Ja chin nihihinnaa', ja mun-og-okhona' ja toma-ota', ti unchani ja achi' ma-at an amin hini penhod Apo Jos an ato'.

⁴ Ja chin enat u an nangaskasaba ja agkhuja' nunhapit hi mangujukhuy ay cha'ju ta mipa-innila hini kinala-eng u, ti un hini apfalinan ni Espiritu Santo chi nipatikhaw ay ni khun u pungkaskasabaan.

[†] **1:31 1:31** Jeremiah 9:24

⁵ Amat heto chi enat u an nuntudtuchu ta hini pammati ju ja achi mepognad hi kinala-eng chi takhu ta un mepognad ay ni apfalinan Apo Jos.

⁶ Gwacha chamchama hana na-unig an khun mi itudtuchu hana hemme'nad chi pammati na, muti agkhuy ni'padchung ay ni kinala-eng chi takhu ay tay lota, ja anong un hini la-eng hana khun mun-ap-apo heto lota an mapogpog chi apfalinan cha.

⁷ Hitay kinala-eng an khun mi hapiton ja hini kinala-eng Apo Jos an hija chin plano na an inhumang na an aton chin agkhuy pay narmugwan tay lota, an midchum ta-o an namati ay ni kinapfagto na. Muti agkhuy na impa-innila hitay hana tatakhu hichin hopapna.

⁸ Hachi pangpangulu ay tay lota, ja agkhuy cha na-aw-awatan hitay an plano na. Ti nu na-awatan cha koma hot agkhuy cha empepfakhat hini napfagto an Apo ta-o ay chuy kros.

⁹ Hitay khun mi hapiton ja hija hitay nitula' an Hapit Apo Jos hi nangarjana hi,
 “Hana enhakhanan Apo Jos an michat hana mamhod ay hija
 ja agkhuy tinnig chi tatakhu ja agkhuy cha chengngor,
 ja ad-adchi cha pa'-anomnom.” *

¹⁰ Chita-o an namati chi nangpa-innilaan Apo Jos hay hato khapo ay ni Espiritu na an gawwacha ay chita-o. Ti hini Espiritun Apo Jos ja ma-id oh-ohha hi agkhuy na anila, anong un hana na-unig an nomnom Apo Jos.

---

* **2:9 2:9** Isaiah 64:4

¹¹ Ma-id nanginnila ay ni nomnom ni ohan takhu nu achi na ipa-innila, ti hija ja angkhay chi nangila ay ni gwa ay ni nomnom na. Hotti amat hina khu ay Apo Jos an ma-id nanginnila ay ni nomnom na nu pfu-un hini Espiritu na.

¹² Ay chita-o an namati ja pfu-un hay na-inlubungan an nomnom chi enagwat ta-o ta un hini Espiritun Apo Jos, ta ma-awatan ta-o an amin hana inchat Apo Jos ay chita-o.

¹³ Hotti gwa ayya ta muntudtuchu ami, ja hana khun mi ituchu ja agkhuy nepognad hi kinala-eng chi takhu heto lota, ti narpu ay ni Espiritu Santo. Ipa-innila mi hay hato na-ilangitan an umannung an tudtuchu hana tatakhu an nag-wachaan hi Espiritu Santo.

¹⁴ Hini ayya agkhuy namati an ma-id hini Espiritun Apo Jos ay hija, ja achi na agwatan hana ipa-innilan tay Espiritun Apo Jos, ti ay ni nomnom na ja ma-id herpfi na ay hija. Ja achi na khu ma-awatan ti khahin un gwacha hini Espiritun Apo Jos ay ni ohan takhu ja una ma-awatan.

¹⁵ Hini ayya namati an gwa hini Espiritu ay hija ja kaya na an imatunan an amin nu ngachah chi maphod ja nu ngachah chi napukhit. Muti hini agkhuy namati an ma-id hini Espiritu ay hija, ja achi na ma-awatan hini gwa ay ni nomnom hana namati.

¹⁶ Ti gwa han impatula' Apo Jos hi nangarjana hi,

“Un chah gway nanginnila hi nomnom Apo Jos?
Ja un chah gway takhu hi mapfalin an i

manukhun ay hija?" †
 Muti ay chita-o an namati ja amat ay ni nomnom
 Kristo hini punnomnom ta-o.

3

*Agkhuy pay hemme'nad hini pammatin hana
 namati ad Korinto*

¹ A-akhi, chin nuntudtuchugwa' ay cha'ju ja agkhuy u impadchung ay ni ato' an manudtuchugwan hana hemme'nad chi pammati na an khun echalan chi Espiritu Santo. Ti ipfilang u pay cha'ju hi unga ay ni pammati ju ay Kristo, ti khun ju pay unuchon hana penhod ni achor ju.

² Chin pengpenghana ja intuchu' hana nalaklaka hi ma-awatan ju an amat hi khatah an ipainum cha hi pfu'jug, ti ma-id pay olog ju an mangawatan hana naliglikhat an mituchu, an mipadchung hana khun anun chi ma-ilog. Muti tayya an ingkhana ad ugwani ja un aju pay khun unga-unga,

³ ti khun ju pay unuchon hana penhod ni achor ju. Ja umannung hitay, ti un aju omarkhaw an munhohongnger ja manghen-e-ennaamoh. Ja nu amat hetoy aton ju, ja matikhaw an khun ju unuchon hana penhod ni achor ju, an amat hi tatakhu an na-inlubungan hini nomnom ja ugali cha.

⁴ Ja nu gway mangali an, "Hi Paul chi nidchuman mi" ja allon khuy uchumna hi, "Ja hi Apolos ay cha'mi" ja un chah achi khu ipatikhaw ni amat heto an hini ugali ju ja un hihiya hana tatakhu an na-inlubungan chi ugali cha?

---

† 2:16 2:16 Isaiah 40:13

Agkhuy cha na-awatan hini aton cha Paul ay Apolos an khun munserbi ay Apo Jos

⁵ Mahapor an nomnomon ju hini oma'-atan mi ay Apolos. Ti un ami numpadchung an pfaar Apo Jos ja angkhay. Khapo ay cha'mi ja namati aju, muti un mi enat hini tamu an ene'chan Apo Jos hi aton chi oha-ohanna ay cha'mi.

⁶ Hotti ay ha-in ja tamu' chi muntanum, ja hi Apolos chi nangtamu hi munhipfug, muti hi Apo Jos chi khun mangpahe'he'-on ay ni nitanum.

⁷ Hotti achi khahin un mabigbig nu ngay nuntanum ja ngay nunhipfug, ti hini mabigbig ja hi Apo Jos an khun mangpahe-on hi nitanum.

⁸ Hotti ma-id nat-onan ni nangtamu hi muntanum ay ni nangtamu hi munhipfug, ti mun-oh-ohha ami ay tay tamu. Ja lagpfuwon cha'mi ay Apo Jos an me-okor ay ni enat chi ohanna ay cha'mi.

⁹ Ti cha'mi an manudtuchu, ja un ami numpadchung an khun munserbi ay Apo Jos. Ja cha'ju chi mipadchung hi pajaw Apo Jos an khun mi puntamuwan.

Ja mipadchung aju khu ay ni pfalay an khun pakhachon Apo Jos.

¹⁰ Ja mipadchunga' hi ohan takhu an nala-eng an mumpakhad hi pfalay khapo ay ni apfalinan an inchat Apo Jos ay ha-in. En-apja' hini pfato an ipattu-an nuy pfalay ja entoloy hana uchumna an mumpakhad. Muti hini mangtoloy an mumpakhad ja pa-ennongana hini atona.

¹¹ Ti achi mapfalin an maparkhan hini ne-apja an pfato an ipattu-an chi tu-ud an ma-id

uchumna nu pfu-un hi Hesu Kristo.

¹² Muti mapfalin an achi mumpapadchung hana e-apjan hay hana mangtoloy an mumpakhad ay tay an pfalay. Ti uchumna ja e-apja chay pfalitu' ja hana nun-angina an khumo' ja pfato. Ja uchumna ja e-apja cha chi ajiw ja khulun ja chakhami.

¹³ Chin arkhaw an Panugijan Apo Jos hi tatakhu, ja ma-innila hini pfalor ni en-apjan ni oha an numpakhad, ti pachaon Apo Jos hini penakhad na hi apoy nu maghob wenna achi.

¹⁴ Ja hini takhu an achi maghob chi penakhad na, ja gway lagpfu na an nuntamu.

¹⁵ Muti hini ayya takhu an naghob hini penakhad na ja ma-id chi hay linagpfu na. Mi'takhu muti ma-id oh-ohha hi lamo' na.

¹⁶ Anila ju mit an cha'ju an namati hini templo an punhitugwan Apo Jos, ti gawwacha hini Espiritun Apo Jos ay cha'ju.

¹⁷ Hotti nu gway mama'-i ay ni panuh ja aphochan tay templo ja dusaon Apo Jos hija. Ti hitay an templo ja pfalay Apo Jos, ti cha'ju hini templo na.

¹⁸ Achi ju allilagwon hini achor ju. Nu gway ohanna ay cha'ju an mangali hi un manomnom an amat ay ni allon chi tatakhu an manomnom ja uchu'chuna una chu'khon hitay na-inlubungan an nomnom, ja usarona hini umannung an nomnom an marpu ay Apo Jos.

¹⁹ Ti hitay na-inlubungan an nomnom ja ma-id herpfi na ay Apo Jos. Ti allona ay ni hapit Apo Jos hi, "Hana tatakhu an mangeh-ehnger ay ni

na-inlubungan an kinala-eng cha, ja hitay kinala-eng cha ja hijay pumpfalinon Apo Jos hi amat hi pfito an akhahan cha.”*

²⁰ Ja gwa khu hitay nitula' hi nangarjana hi, “Anilan Apo Jos an ma-id herpfin chi nomnom hana nun-ala-eng an tatakhu.”†

²¹ Hotti achi ju epa-akhaja hini ohan takhu an inunud ju. Ti an amin chi maphod ja nichat ay cha'ju ta ap-aphochan ju an amin.

²² Ha-in an hi Paul ja hi Apolos ja hi Peter, ja amat hi nichat ami ay cha'ju, ti enajakhan cha'mi ay Apo Jos an munserbi ay cha'ju. Ja anong un hitay lota ja hini pi'takhuwan ju ja hini atajan ju, ja hay hato arkhaw ad ugwani ja hana umali an ar-arkhaw, impulang Apo Jos an amin ay cha'ju.

²³ Ja cha'ju ayya ja nidchum aju ay Kristo. Ja nidchum hi Kristo ay Apo Jos.

4

Hachi apostol Hesu Kristo ja henortap chay likhat

¹ Hay koma pannig ju ay cha'mi ja pfaar Kristo an nangpulangan Apo Jos ay ni puntudtuchugwan ay tay umannung an tudtuchu an agkhuy nipa-innila chin hopapna.

² Ja hini allon cha an maphod an pfaar ja mahapor an mapagtarkan.

³ Muti un hihiya ay ha-in nu cha'ju wenno hay uchumna an tatakhu chi manugi nu maphod hitay enat u an nuntamu wenno achi. Anong un ha-in ja achi' hugijon hana enat u.

* **3:19 3:19** Job 5:13 † **3:20 3:20** Psalms 94:11

⁴ Ma-id chamchama anila' hi enat u hi napukhit muti achi na podhon an allon hi ma-id pfahor u. Hi Apo Hesu Kristo ja angkhay chi manugi ay ha-in.

⁵ Hotti achi la-ahna ja i ju hinugi hini aton ni padchung ju an takhu an munserbi ay Apo Jos. Hachon ju hini pumpfangngachan Apo Hesus an umali ta ipa-innila na an amin hana nehaha'pfa, ja pfu-ihana hana nomnom chi tatakhu. Hot oha-ohanna hon enagwat na ay Apo Jos hini dayaw an me-okor ay ni enat na.

⁶ A-akhi, an amin hay hato intula' u ay cha'ju, ja cha'mi ay Apolos chi enala' hi pangchipatan ju ta achi mahurpfuchan hana nitula' an tukhun. Ma-id koma ohanna ay cha'ju hi mangali hi un napfarpfalor hini oha an khun manudtuchu ja ma-id herpfin ni oha.

⁷ Ngay nangali hi un aju natnat-on mu hana uchumna an tatakhu? Ja ngachah chi gwa ay cha'ju an agkhuy inchat Apo Jos? Hotti nu hi Apo Jos chi nangchat ja anagkha ta mumpa-akhaja aju an amat hi cha'ju chi nang-intamu?

⁸ Anagkha agkhu ni', cha'ju an eKorinto! Ti niya an hay nomnomon ju ja gwa ay cha'ju an amin hana apfalinan an ichat ni Espiritu Santo ja hana uchumna an khun ichat Apo Jos! Ja hay anila ju ja numpfalin aju gwot hi ari an mun-ap-apo, hotti inlahiyan cha'mi an apostol ti achi ami pay mun-ari. Umannung koma an mun-ari aju ta anong kay ja midchum ami ay cha'ju an mun-ari!

⁹ Hay anila' an oma'-atana ja enhaad cha'mi an apostol ay Apo Jos ay ni nababbabaan an haad, an mipadchung ami hana tatakhu an

nahumarja an matoy hi publiko ta tigtikhan chita kan kaykhu hi tatakhu ja hana khuh angher.

¹⁰ Khapo ay tay punserbiyan ay Kristo ja ipfilang cha'mi hi natottot. Muti niya an ay cha'ju ja nala-eng aju khapuh namatiyan ju ay Kristo. Ay cha'mi ja ma-id anu apfalinan mi muti cha'ju ayya ja kaya ju an amin. Cha'ju khu hana khun dayawon chi tatakhu muti cha'mi ayya ja khun cha'mi ngongohmolon.

¹¹ Ingkhana ad ugwani ja munhenaang ami ja na-ugaw, ja ma-id pohodna hi pe'lopfong mi. Khun cha'mi palikhaton ja ma-id pohodna hi i mi punhitugwan.

¹² Mun-an-anuh ami an i mi'tamu ta gway anun mi. Nu gway pumippiloh ay cha'mi hon engkalalakkan mi ta ekhohkhohan Apo Jos chicha. Ja nu gway mamalikat ay cha'mi hon inanuhan mi.

¹³ Ja nu gway mamahiw ay cha'mi ja ma-uloy chi panongpfat mi. Muti ingkhana ad ugwani ja hay pangpfilangan cha ay cha'mi ja amat ami hi khinalot an metapar wenno amat hi chi-a an malahan.

¹⁴ Agkhuy u intula' hay hato ta pfa-ina' cha'ju. Muti hay khapo na ta intula' u hay hato ja ta matukhun aju, cha'ju an impfilang u hi empfalay an podpodho'.

¹⁵ Ti anong un linipfulipfu hana khun manalimun ay cha'ju ay ni pangunuchan ju ay Kristo, nomnomon ju an ha-in ja angkhay chi ama ju. Ti numpfalina' hi ama ju chin namatiyan ju ay Kristo khapo hi nuntudtuchugwa' ay ni Ebanghelyo.

¹⁶ Hotti hay pa'pa-allo' ay cha'ju ja tuntunchona'.

¹⁷ Hijaot un u honakhon hi Timoti an ipfilang u hija hi empfalay an podpodho' ja oha an mapagtarkan an munserbi ay Apo Hesus. Epanomnom na ay cha'ju hini oma'-atan hay hato khun u aton khapo hi pammati' ay Kristo, ja hija khu chi khun u ituchu an amin hana namati hi apfuglapfuglay.

¹⁸ Hana uchumna ay cha'ju ja mumpa-akhaja cha anu, an khemhon cha gwot una' achi mumpfangngad an mannig ay cha'ju.

¹⁹ Muti achi mapfajag hot umaliya' hina, nu hijay penhod Apo Jos, ta tikha' adchiya nu umanung an gway apfalinan cha tay an mumpa-akhaja wenno un cha munhaphapit ja angkhay.

²⁰ Ti hini pangtikhan ay ni pun-ap-apugwan Apo Jos ay chita-o ja pfu-un hana khun ta-o hapiton muti hini apfalinan Apo Jos an matikhaw ay tay pi'takhuwan ta-o.

²¹ Hotti ikhad aju nu ngay penhod ju. Nu achi ju epaphod hini aton ju hot umaliya' ta pun-ihingar u cha'ju. Muti epaphod ju ayya ja ipatikhaw u hini pamhod ja a-uloy u ay cha'ju.

5

Hay aton chi iglesia ay ni namati an khun pfumahor

¹ Gwa han chengngor u an khun cha allon hi gwa han oha ay cha'ju an khun mangat hi akhakra'-ihaw, an enahagwa na han pfupfai an enahagwan khuh ama na! Anong un hana agkhuy namati ja achi cha aton chi amat heto.

² Ja mumpa-akhaja aju agkhu, ja achi aju pay pfuma-in ja umayyong ay tay napukhit an khun ma'ma-at. Mahapor an pakakon ju hinuy an lala-e ta achi midchum ay cha'ju an khun ma-amamung an mummeha.

³ Ti anong una' mama'-id ay cha'ju, ja ay tay nomnom u ja gawwachaa' hina. Hotti khapo ay tay apfalina' an inchat Apo Hesus ay hain an pfaar na, ja hinugi' hinuy an takhu an pfimmahor an amat hi gawwachaa' ay cha'ju.

⁴⁻⁵ Hotti ma-amung aju ayya ja gawwa ay cha'ju hini apfalinan Apo ta-o an hi Hesus, e-agwat ju hinuy an lala-e ay Satanas ta palikhaton Satanas hini achor na ta gway atona an matitilod ja muntutuju, ta mi'takhu hija ay nuy arkhaw an pumpfnggachan Apo Hesus. Ja pi'-apfulut u hitay an aton ju an amat hi gawwachaa' ay cha'ju.

⁶ Manuwot ni' nun pa-akhaja ju ja achi aju agkhu pfuma'pfa-in ay ni napukhit an enat ni ohan ibpfa ju hina. Un ju chah agkhuy anila an hini oh-ohha an khun mangtoloy an mangat hi pfahor ja ma-alinan aju an amin, an amat ay ni it-ittang an pfino'pfo' an ipala'-ukhu na hini chor an alena?

⁷ Hotti mahapor an epokhong ju chin napukhit an ugali ju an mipadchung hi pfino'pfo', ja enat ju hana maphod an me'-annolot ay ni pangpfilangan Apo Jos ay cha'ju hi magpong. Mahapor an aton ju hina ta mipadchung aju hi tenapay an ma-id pfino'pfo' na an midchum ay ni pfo'tot chi karnero an khorton chi Hudju hun cha me'pfehta ay ni Pangnomnoman cha chin

Nalohan chin Angher Apo Jos. Ti hi Kristo an etalaton ni pfo'tot chi karnero ja nidaton mahpay chin natajana ta nawayawaya-an ta-o hi pfahor.

⁸ Hotti ay tay khun ta-o pe'pfehtaan, ja achi ta-o koma anun hay tenapay an gway pfino'pfo' na. An hay penhod u an allon ja, ay tay pi'takhuwan ta-o an namati, ja achi ta-o koma unuchon hana napupukhit an ugali, ta un ta-o unuchon hana maphod ja umannung an ugali an agkhuy nidchuman hi napukhit.

⁹ Chin oha an tula' u ja inali' ay cha'ju hi achi aju midchum hana tatakhu an mangat hi akhakha'-ihaw.

¹⁰ Muti pfu-un hana agkhuy namati chi allo' hi chu'khon ju nu aton cha hina. Ti nu podhon ju an chu'khon hana agkhuy namati an khun me-elo' hi pfu-un ahagwa cha ja hana na-amnagwan ja hana mangakaw ja hana khun mundayaw hi achi umannung an jos, ja khahin un aju makak ay tay lota.

¹¹ Muti hay penhod u an allon hi achi ju pidchuman, ja hana khun mangali hi un cha namati ja khun cha chamchama me-elo' hi pfu-un ahagwa cha, wenna na-amnagwan, wenna khun mundayaw hi achi umannung an jos, wenna khun pumahiwi hi ibpfa cha an takhu, wenna khun mapfutong, wenna mangakaw. Achi aju pay i me'-orpfong ay ni amat heto an takhu.

¹²⁻¹³ Ma-id kalintikhan ta-o an manugi hana agkhuy namati, ti nangamong hi Apo Jos an manugi ay chicha. Muti tamu ju chamchama chi manugi hana ninidchum an khun me'meha ay cha'ju. Ti gwa han impatula' Apo Jos hi nangar-

jana hi, “Ánun ju hini takhu an ninidchum ay cha'ju an khun mangat hi napukhit.”*

6

Hini ohan namati ja achi na koma echalom hini padchung na an namati

¹ Nu gway agkhuy ju nungkina-awatan, ja anagkha ta achi aju pfuma-in an i mangchalom ay ni padchung ju an namati ay ni hugi an agkhuy namati? Allakhu chi hay padchung ju an namati chi mangpfanag.

² Un ju chah agkhuy anila an chita-o an tatakhun Apo Jos chi manugi hay hana tatakhu heto lota hi uchum chi arkhaw? Nu amat hetoy aton ju, ja kaya ju koma ad ugwani an mangpfanag hana chumalat hi punhohongngilan ju.

³ Ja anong un hana angher ja chita-oy manumarja. Nu amat hetoy oma'-atana, ja om-omod koma an kaya ta-o an mamanuh hana mepfanag an khun ma'ma-at heto lota!

⁴ Hotti nu gway ephanag ju ja anagkha ta i aju mumpapfanag hana achi ipfilang chi iglesia an takhu?

⁵ Intula' u hay hato ta gway aton ju an pfuma-in. Un chah ma-id oh-ohha ay cha'ju hi gway la-eng na an mumpfanag hi kaso ju an namati?

⁶ Muti niya an echalom ni oha an namati hini padchung na an namati. Ja hay khu agkhuy namati chi manugi.

---

* 5:12-13 5:12-13 Deuteronomy 17:7

⁷ Anong un hini aton ju an manghenchachalom ja ipatikhaw na an na-apfak aju hi napukhit. Hay mapmaphochan ja un ju anuhan hana mangat hi napukhit ay cha'ju. Anong un cha'ju pfarpfalijan ta alan chay khina-u ju ja achi aju i munchalom.

⁸ Muti niya kaykhu an cha'ju pay chi khun mangat hi napukhit ja khun pfumarpfali ta alan juy khina-un chi uchumna, anong un hana papadchung ju an namati.

⁹ Anila ju mit an hana khun mangat hi napukhit ja achi cha midchum ay ni Pun-apapugwan Apo Jos. Achi aju ma-allilaw. Ti hana mangat hi akhakha'-ihaw, ja hana khun mundayaw hi achi umannung an jos, ja hana khun me-elo' hi pfu-un ahagwa cha, ja hana linala-e an akhamangon cha hini padchung cha an lala-e, achi cha midchum ay ni Pun-apapugwan Apo Jos.

¹⁰ Ja achi khu midchum hana mangakaw, ja hana na-amnagwan, ja hana khun mumpfutong, ja hana khun pumahiwi hi ibpfa cha an takhu, ja hana khun pomloh.

¹¹ Amat hina hana uchumna ay cha'ju chin agkhuy ju pay namatiyan. Muti ad ugwani, khapo chin nidchuman ju ay Apo Hesu Kristo, ja khapo ay ni apfalinan ni Espiritun Apo Jos an gawwa ay cha'ju, ja na-ulahan hana pfahor ju ja numpfalini aju hi nasantuwan an tatakhun Apo Jos, ja ipfilang cha'ju an magpong.

Achi ta-o me-elo' hi pfu-un ahagwa

¹² Gwa hana uchumna ay cha'ju an mangali hi, "Nawayaa' an mangat an amin hi penhod u

an aton.” Umannung an nawaya-an ta-o muti achi an amin hini aton ja ap-aphochan. Ay ha-in, anong un gway achi mepagwa hi aton, ja achi la-ahna hon enat u nu matikhaw an makha-utana' ay nuy penpenhod u an aton.

¹³ Allon khu hana uchumna hi, “Hitay poto ja munherpfi ay ni anun, ja hini anun ja munherpfi ay tay poto.” Umannung hinuy, ti hijah tay chi enephod Apo Jos hi piherpfiyana, ja umali han arkhaw hot pogpokhona hay hato. Muti achi na penhod an allon an enephod Apo Jos hitay achor ta aton ta-o hana napukhit an penpenhod ta-o. Ti na-apja hitay achor ta-o ta gway aton ta-o an munserbi ay Apo Hesus. Ja hi Apo Hesus, khuna halimunan hitay achor ta-o.

¹⁴ Munherpfi pay hitay achor ta-o hi uchum chi arkhaw, ti mahuwan chita-o ay Apo Jos ay ni apfalinana an amat chin nummahuwana ay Apo Hesus.

¹⁵ Anila ju an hay hato achor ta-o an namati ja padchungnay numpfino-ob-on an alimatong ni achor Kristo. Hotti un chah alan hini achor an nidchum ay Kristo ta idchum ay ni pfupfai an putah? Achi mapfalin!

¹⁶ Ma-awatan ju koma an nu gway lala-e an me-elo' ay ni amat hina an pfupfai ja mumpfalin cha hi ohah achor. Ti hitay hini hapiton ni impatula' Apo Jos ay ni hapit na hi nangarjana hi, “Hini chugwa ja mumpfalin cha hi oh-ohha an achor.”*

¹⁷ Muti hini takhu an nidchum ay Apo Hesus, ja ne'-oh-ohha ay hija hi na-isperituwan.

---

* **6:16 6:16** Genesis 2:24

¹⁸ Hotti achi aju i me-elo' hi pfu-un ahagwa ju. Chu'khon ju hana amat hina an pfumahulan. Ti hana uchumna an pfahor an khun aton chi takhu ja achi midchum hitay achor. Muti hini takhu an umilugtap ja hini achor na chi khuna pfumahulan.

¹⁹ Anila ju mit an hini achor ju ja templo an punhitugwan ni Espiritu Santo an inchat Apo Jos ay cha'ju. Pfu-un kokgwa ju hini achor ju ti un kokgwan Apo Jos,

²⁰ ti napfalor chin numpfajad Apo Jos ay cha'ju. Hotti tikhan ju hini piherpfijan ni achor ju ta miherpfi hana pedayawan ApoJos.

7

Hay oma'-atan chi mun-ahagwa

¹ Hay hato chi ehongpfat u hana empfokha ju ay ni tula' ju ay ha-in. An hay maphod ja achi marhin hini ohan takhu,

² muti khapo ta cho-or hana khun matopngan hon i cha ne'-akhamang, hotti mapmaphochan nu marhin aju ta gwahchinonon hon gway ahagwa na.

³ Cha'ju an linala-e ja achi aju khun mun-inad-achi hana ah-ahagwaan ju an pfinapfai, ja amat khu hina ay cha'ju an pfinapfai. Ti hitay chi kalintikhan chi hen-ahagwa.

⁴ Ti ay ni nun-ahagwaan ju ja inchat ni pfupfai hini achor na ay ni ahagwana an lala-e, hot gway kalintikhana ay hija. Ja amat hina khu ay ni lala-e.

⁵ Hotti cha'ju an hempfalay ja achi aju manghin-a-achi. Mapfalin an mungkhipid aju

hi at hichi hi arkhaw nu nunhappitanan ju, ta gway aton ju an mangpapati an mungkalalag. Ja napfalin ja un aju khu malo' an hempfalay ta achi aju matopngan ay Satanas an i umilugtap khapo ta achi ju kaya an edpor hini le'nan chi achor.

⁶ Intula' u hay hato ta annilaon ju an i-apfulut u an marhin aju, muti pfu-un urchin hitay.

⁷ Ti nu mapfarpfalin koma ja oma'-at aju an amin ay ha-in an kaya' an achi marmarhin. Muti gwahchinonon hon gway apfalinana an inchat Apo Jos ja agkhuy numpapadchung.

⁸ Ja hitay khu chi pi'-ali' ay cha'ju an ma-id ahagwa na ja cha'ju an pfalo. Maphod nu munchochodcha aju an achi marhin an amat ay ha-in.

⁹ Muti nu male'na ju an ad-adchi aju pa'-edpor ay ni le'nan ni achor ju an marhin, ja marhin aju. Mapmaphochan hini un ta marhin mu hini un ta e-edpor hini achi anhan an le'nan chi achor.

¹⁰ Ja ay cha'ju ayya an gway ahagwa na ja hitay chi urchin ay cha'ju, an agkhuy narpu ay ha-in muti in-urchin Apo Hesus, an hini pfupfai ja achi na ihijan hini ahagwa na.

¹¹ Muti khulat ta gway chumalat ja inhijana, ja achi khuh i marhin hi uchumna. Munchochodcha an mun-enla-ah wenna un mumpfangngad ay ni ahagwa na. Amat hina khu ay cha'ju an linala-e an achi ju ihijan hana ah-ahagwaan ju an pfinapfai.

¹² Cha'ju ayya an nun-arhin an agkhuy pay namati hini ah-ahagwaan ju, ja hitay chi anila' hi maphod hi pe'-at ju. Ti ma-id in-urchin

Apo Hesus hi aton hana amat heto. Cha'ju an linala-e an namati an agkhuy namati chi ahagwa na ja achi ju ihijan hinuy agkhuy namati, nu apfulutona an etoloy ju an munhempfalay.

¹³ Ja cha'ju khu an pfinapfai an namati, achi ju ihijan hini ahagwa ju an lala-e an agkhuy namati, nu apfulutona an etoloy ju an munhempfalay.

¹⁴ Ti anong un agkhuy namati hini oha, ja hini aton ju an munhempfalay ja magpong hi pannig Apo Jos khapo ay he-a an namati. Nu achi umannung hitay ja mi'padchung hana empfapfalay ju hana empfapfalay chi agkhuy namati. Muti hini umannung an oma'-atana ja nipfilang cha hi nidaton ay Apo Jos.

¹⁵ Muti khulat na ta hini agkhuy namati ja penhod na an ihijan hini namati an ahagwa na, ja apfuluton ju. Achi khahin un ju epagwa. Ti hay penhod Apo Jos ja malenong hini pi'takhuwan ta-o heto lota.

¹⁶ Ay he-a an namati an pfupfai ja ngay nanginnilaam nu he-a agkhu ni' chi khumapo hi pamatiyan ni ahagwam? Ja he-a khu an lala-e an namati, ngay nanginnilaam nu he-ay khumapo hi pamatiyan ni ahagwam?

¹⁷ Muti anong un ngachah ni oma'-atan ni haad ju chin nangajakhan Apo Jos ay cha'ju, ja etoloy ju an munserbi ay Apo Jos ay nuy haad an inchat na ay cha'ju. Hitay hini khun u ituchu an amin hana namati hi apfuglapfuglay.

¹⁸ Nu khulat ta hini ohan takhu ja nakukkugit chin nangajakhan Apo Jos ay hija, ja achi na koma ehaot hini nakugitana. Ja hini ayya agkhuy nakugit ja achi khahin un mumpakugit.

¹⁹ Achi pfallolan Apo Jos nu nakugit a wenko agkhuy a, ti hini pfallolana ja hini pangunuchan ta-o ay ni urchina.

²⁰ Hotti nu ngachah ni oma'-atan chi ohan takhu chin nangajakhan Apo Jos ay hija, ja achi na koma hukatan.

²¹ Nu khulat ta himpfut a, ja achi a madanakhan ay ni oma'-atam. Muti mipfuaan a ayya otni' ta mawaya-an a an himpfut ja maphochot.

²² Ti nu himpfut a chin nangajakhan Apo Hesus ay he-a ja nawaya-an a hi pfahor ta hijay punserbiyam. Ja he-a an pfu-un himpfut, ja numpfalin a hi himpfut Kristo chin namatiyam ay hija.

²³ Napfalor chin numpfajad Apo Jos ay chita-o ta numpfalin ta-o hi tatakhu na, hotti achi ta-o i-apfulut an hay takhu chi manalegwa hi punserbiyan ta-o ay hija.

²⁴ Hotti ipiggwa' an allon ay cha'ju, a-akhi, an nu ngachah ni oma'-atan ju chin nangajakhan cha'ju ay Apo Jos ja hijay etortoloy ju ay ni pidchuman ju ay hija.

²⁵ Cha'ju ayya an agkhuy narhin, ja ma-id in-urchin Apo Hesus hi ipa-innila' ay cha'ju. Muti pfilang an ohaa' an mapagtarkan an pfaar Apo Jos khapo hi khohkhoh na ay ha-in, ja allo' hitay anila' an maphod hi unuchon ju.

²⁶ Cho-or hana khun ta-o horhortapon an likhat ad ugwani an ar-arkhaw, hijaot un u allon hi munchochodcha aju an mumpun-enla-ah.

²⁷ Muti cha'ju ayya an linala-e an nannarhin ja achi ju ihijan hini ahagwa ju. Hini ayya ma-id

ahagwa na ja achi i maningit hi ahagwa na.

²⁸ Muti marhin aju ayya ja pfu-un pfahor. Amat hina khu ay cha'ju an pfabpfalahang an achi aju pfumahor nu marhin aju. Muti hay allo' ja mapmaphochan pay nu achi ta marhin, ti achi' podhon an hortapon ju hana likhat chi hempfalay ay tay pi'takhuwan heto lota.

²⁹ Podho' an ma-awatan ju hitay, a-akhi. Tan un ho'ho'chod hitay timpo an i ta-o punserbiyan ay Apo Hesus. Hotti mete-a ad ugwani ja hini gway ahagwa na ja pi'hahalichit na an mi'serbi ay Apo Jos an amat hana khun aton chi ma-id ahagwa na.

³⁰ Nu gway umayyungan ja pun-an-anlaan, ja achi koma homalegwa ay ni aton an munserbi ay Apo Jos. Ja hana khun mungkumerchu ja achi homalegwa hini kumerchu hi punserbiyan ay Apo Jos.

³¹ Ja hana khun mangusar hana khina-u heto lota, ja pfu-un koma hijay mun-o-onan ay ni nomnom cha ta achi cha khu mahalegwa. Ti hitay lota ja hitay pi'takhuwan ad ugwani ja achi munchochodcha ti mapogpog cha.

³² Hay podho' ja ma-id koma cho-or hi i ju pundanakhan heto lota. Hini lala-e an ma-id ahagwa na ja e-ohha na hini nomnom na ay ni atona an mangpa-anla ay Apo Hesus ja an munserbi ay hija.

³³ Hini ayya gway ahagwa na ja hini aton an mi'takhu heto lota chi oma-ayyan ni nomnom na, ja hay atona an mangpa-anla ay ni ahagwa na,

³⁴ hotti makhaggwa hini nomnom na. Amat hina khu ay ni pfalahang ja hini pfupfai an

mun-enla-ah. An e-ohha na hini nomnom na an munserbi ay Apo Hesus ja an khun mangdaton ay ni achor ja nomnom na ay hija. Hini ayya pfupfai an narhin ja hini aton an mi'takhu heto lota chi oma-ayyan ni nomnom na, ja hay atona an mangpa-anla ay ni ahagwa na.

³⁵ Ap-aphochan ju hay hato an inali'. Ti unchani ja khemhon ju un u epagway marhin, ja achi. Hay pangalla' hato ja ta maphod ja mapanuh hini pi'takhuwan ju heto lota, ja ma-id chi hay homalegwa ay ni aton ju an munserbi ay Apo Jos.

³⁶ Nu khulat ta hini lala-e ja ni'hahhapit hi pfupfai hi ahagwaona muti mun-okhon ti unchani ja pfahor na hi un marhin, hay maphod hi atona ja etoloy na an ahagwaon hini pfupfai, omomod nu achi anhan hini pamhod na an marhin. Achi pfumahor hu-una etoloy an marhin.

³⁷ Ja hini lala-e an nehamad hini nomnom na an achi na etoloy an ahagwaon hini pfupfai an ni'hapitana, ti podhona an achi marmarhin, ja maphod hitay achi na arhinan, nu agkhuy napilitan, ja nu kaya na an edpor hini le'nan ni achor na.

³⁸ Hotti nu etoloy na an ahagwaon wenno achi na, ja numpadchung an maphod. Muti mapmaphochan pay nu achi na ahagwaon.

³⁹ Hini pfupfai an gway ahagwa na ja achi mapfalin an pumiggwa nu matattakhu pay hini ahagwa na. Muti natoy ayya hini ahagwa na ja mapfalin an marhin khu ay ni penhod na an ahagwaon nu namati ay Hesu Kristo.

⁴⁰ Muti hay allo', ja uchu'chuna nu mun-chochodcha an mun-enla-ah. Ja hay anila' ja hija khu chi penhod ni Espiritu Santo an khun mangpadchong ay tay nomnom u.

8

Hay oma'-atan chi ihcha an nabnijan

¹ Hitay chi ehongpfat u ay ni empfokha ju ay ni oma'-atan chi ihcha an nabnijan. Umannung chin inali ju, an ani'-ila ta-o hini oma'-atan chi pfuni. Muti nomnomon ju hitay. Nu allon ta-o hi gway anila ta-o ja lo'tatna ja numpa-akhaja ta-o. Muti nu gway pamhod ta-o, ja hini ap-aphochan chi uchumnay nomnomon ta-o.

² Nu hini ohan takhu ja nomnomona an cho-or chi anila na, ja matikhaw an agkhuy na pay anila hini penhod Apo Jos hi annilaona.

³ Hini ayya mammamhod ay Apo Jos ja hijay ipfilang Apo Jos hi takhu na.

⁴ Hotti hay hongpfat u hato empfokha ju ja amat heto. Anila ta-o an hana pfolor ja achi cha umannung an jos. Ja anila ta-o khu an un oh-ohha hini umannung an Jos.

⁵ Ti anong un cho-or hana khun dayawon chi tatakhu an allon cha hi jos cha an gwah to lota ja ad apfunijan,

⁶ muti achi ta-o khun pattiyon. Ti chita-o an namati, ja un oha hini apfuluton ta-o an Jos, an hijay Ama ta-o. Hijay narpugwan an amin chi nagwacha, ja hijay khun ta-o punserbiyan ay tay pi'takhuwan ta-o. Ja oha khu hini Apo ta-o an hi Hesu Kristo. Hijay nangpa'gwaan Apo Jos

ja un mephod an amin chi nagwacha, ja hijay narpugwan tay pfakhu an pi'takhuwan ta-o.

⁷ Muti achi an amin chi namati ja na-awatan cha hitay. Ti hana uchumna ja emmengha cha an khun mundayaw hi achi umannung an jos chin agkhuy cha namatiyan. Nu mi-ihcha cha hana ihcha an nabnijan, ja ay ni nomnom cha ja amat hi pfinangngad cha chin khun cha aton an mundayaw hi pfolor. Hini konsensia cha ja agkhuy nehamad, hotti napa'-i khapo hi punharhalinchugwaan cha.

⁸ Achi' allon hi munchenor hi Apo Jos ay chita-o khapo hi anun. Achi mapa'-i hitay i ta-o ni'-ibpfaan ay Apo Jos khapo hi achi ta-o pi-ihchaan. Ja achi pomhod hini ni'-ibpfaan ta-o ay hija khapo hi pe'-anan ta-o.

⁹ Muti tikhan ju ta hitay an waya ju ja achi chumalat hi pfumahulan ni ibpfa ju an munharhalinchugwa chi nomnom na.

¹⁰ Ti nu khulat ta he-a an nangawatan ay tay, ja ni'juy a an i me'-an hichi templo an pundayawan hi achi umannung an jos. Nu gway takhu hi maloh an agkhuy nehamad hini konsensia na ja tikhan chi-a an khun me'-orpfong, ja mapfalin an hijay chumalat hi i na idchuman an i me'-an, anong un pfahor hi punnomnomana.

¹¹ Hotti khapo ay tay an eh-ehnger mu an na-awatam ja pina'-im hini pammatin tay oha an agkhuy hemme'nad chi pammati na. Ja hija khu chi oha an ibpfam an en-atoy Hesu Kristo.

¹² Nu pfimmahor a ay tay ibpfam an agkhuy hemme'nad chi pammati na an he-ay nama'-

i ay ni konsensia na an agkhuy nehamad, ja pfimmahor a khu ay Hesu Kristo.

¹³ Hotti nu pfumahor hini oha an ibpfa an namati khapo hi pangihchaa' hi nabnijan ja achi' ipigpiggwa an ihcha chi amat hina ta pfu-un ha-in chi chumalat hi i na pfumahulan.

9

Agkhuy henenger Paul hana kalintikhana an apostol

¹ Ay ha-in ja kalintikha' an mangpadchong ay ni pe'-at u nu anila' an maphod. Ja umannung an ohaa' khu an apostol, ti ni'tikhaw u hi Hesus an Apo ta-o. Ja namati aju khapo ta enat u hini impatamun Apo Hesus ay ha-in.

² Anong un achi apfuluton chi uchumna hi una' apostol, ja cha'ju ayya ja achi aju koma munharhalinchugwa. Ti chin nidchuman ju ay Apo Hesus chi panginnilaan ju an umannung an apostola'.

³ Hitay chi pampfar u hana khun munhanhan ay tay haad u.

⁴ Un chah ma-id kalintikhan mi an mangala hana mahapor mi an ichat hana khun mi itudtuchugwan?

⁵ Ja nu khulat ta gway ahagwa mi an namati, ja un chah ma-id kalintikhan mi an mangi-itnud ay chicha ay tay i mi pangaskasabaan, an amat ay cha Peter ja hana uchumna an apostol ja hachi a-akhin Hesus?

⁶ Wenno un chah cha'mi ay Barnabas ja angkhay chi ma-id kalintikhana an munhenger

hi mahapor mi ta un cha'mi hon intamu mu hini anun mi?

⁷ Achi koma amat hina, ti un chah gway hinchalo hi achi malagpfuwan ta khahin un i muntamu hi uchumna ta gway pangalana hi mahapor na? Ja un chah gway muntanum an ma-id kalintikhana an mangan ay ni na-unglana? Ja un chah gway mun-enchog hi karnero an ma-id kalintikhana an mi'-inum ay ni khatah?

⁸ Hay hato an intula' u ja pfu-un nomnom chi takhu ja angkhay, an un hihiya hini ituchun ni urchin Moses.

⁹ Ti allon ni urchin Moses hi, "Achi ju i ukupan hini ta-on ni pfakah an khun mun-ili'."* Un chah hana pfakah chi ihihi-ar Apo Jos ay tay an impatula' na?

¹⁰ Achi, ti nidchum ta-o an tatakhu, ta hana khun mun-alachu ja hana mumpfoto', ja gwa hini hahadchon cha an linagpfu cha nu machakngan hini ahebto'.

¹¹ Amat hina khu ay cha'mi, an mipadchung ami hi muntanum an intanum mi hini hapit Apo Jos an nangpfunga hi namatiyan ju ay Kristo. Hotti un chah napukhit nu hengelon mi hay ichat ju an mahapor mi an mi'takhu ay tay lota?

¹² Nu gway kalintikhan hana uchumna an nuntutuchu ay cha'ju an munhenger hi mahapor cha ay cha'ju, ja om-omod koma ay cha'mi an nahhun an nanuchugwan ay cha'ju.

Anong un amat heto chi kalintikhan mi ja ma-id henenghenger mi ay cha'ju, ti khun mi an-anuhan an khun malikhatan an mamola hi

---

* 9:9 9:9 Deuteronomy 25:4

mahapor mi ta ma-id chi hay homalegwa ay cha'ju an munchongor ay tay Ebanghelyo an mangpa-innila ay Kristo an khun mi itudtuchu.

¹³ Ja anila ju an hana khun muntamu hichi Templo ja kalintikhan cha an me'-an ay ni anun an khun ijuy hana tatakhu an midaton ay Apo Jos. Ti hana khun mundaton ay ni altar ja gway alan cha hi pfangay cha ay ni impadaton cha ay chicha.

¹⁴ Amat khu hina hana khun mangkaskasaba ay tay Ebanghelyo, ti in-urchin Apo Hesus an ma-id uchumna hi pangalan cha hi mahapor cha nu pfu-un hana khun cha itudtuchugwan.

¹⁵ Muti ay ha-in ja agkhuy u henenghenger hini kalintikha' ja achiya' muntula' ta hengelo' ay cha'ju ad ugwani. Mapmaphochan pay una' matoy mu hini un u pa'-iyon hitay inali'.

¹⁶ Achi' tatagwa epa-akhaja hitay khun u pangkaskasabaan ay tay Ebanghelyo, ti hitay chi nanghaachan Apo Jos ay ha-in. Ja nu achi' ayya aton ja ukumona' ay Apo Jos.

¹⁷ Nu ha-in ayya chi numpili ay tay an tamu ja malagpfuwana' koma. Muti khapo ta hi Apo Jos chi nangpulang ay tay tamu ay ha-in, ja ato' chamchama anong un ma-id linagpfu'.

¹⁸ Hotti ngay mah tugwali lagpfu'? Ma-id uchumna nu pfu-un hitay anla' an nangkaskasaba ay tay Ebanghelyo an ma-id oh-ohha hi enagwat u hana monchongor, anong un u kalintikhan an munhenger hi mahapor u.

¹⁹ Ma-id oha hi mangakha'-utan ay ha-in khapo ta khuna' pfajachan. Muti anong un amat hina ja numpfalino' hitay achor u an amat hi

himpfut an amin chi tatakhu ta cho'cho'-or pay chi makhujkhuy u an mamati ay Kristo.

²⁰ Nu khulat ta midchuma' hana Hudju, ja unucho' hana urchin ja maphod an ugali an mahapor an unuchon chi Hudju ta gway ato' an mangujkhuy ay chicha. Nakha-utan cha ay tay urchin Moses ja kapilitan unuchon cha. Ja pfu-un mahpay hitay urchin chi mangpapro' ay ha-in, muti unucho' ta ma-id homalegwa ay ni ato' an mangujkhuy ay chicha an mamati ay Kristo an intudtuchu' ay chicha.

²¹ Amat hina khu an nidchuma' ayya hana Hentil an achi khun mi'-unud hana urchin chi Hudju, ja ipatikhaw u khu an achi' unuchon hana urchin ta gway ato' an mangujkhuy ay chicha an mamati ay Kristo. Achi' allon hi achi' khun unuchon hana urchin Apo Jos, ti hay umannung ja khun u unuchon hana in-urchin Kristo.

²² Nu midchuma' khu hana tatakhu an agkhuy hemme'nad chi pammati na an gwacha pay chi ab-apfig cha, ja epababa' hitay achor u ay ni lukud ni pammati cha ta gway ato' an mangpapfi-ah ay ni pammati cha. Hotti an amin chi kalahen chi tatakhu ja ato' an amin chi mapfalin u an mangpatikhaw an oma'-ata' ay chicha ta gway panghi'-ingan an mangedchong ay chicha ta mi'takhu cha.

²³ Ato' an amin hato ta chom-or hana mamati ay tay Ebanghelyo ta midchuma' ay chicha an mangagwat hana maphod an ichat Apo Jos.

²⁴ Anila ju, nu gway uk-ukkit chi tomagtag ja cho-or hana mangte-a an tomagtag muti un oh-

ohha hini mangapfak ja hija chi michatan hi linagpfu. Hotti pe'hehemad ju hini pi'-unuchan ju ay Kristo ta agwaton ju hini ichat Apo Jos an linagpfu ju.

²⁵ Hana mi'-uk-ukkit ja epokhong cha an aton hay hana mangpakabsut hi achor ta un cha gwot aton hana tomolong an mangpapfi-ah ay ni achor cha. Amat hina khu ay chita-o, an epokhong ta-o an aton hana achi mangpapfi-ah hi pammati ta hay aton ta-o ja hana tomolong an mangpapfi-ah ay tay pammati ta-o. Hay hato ja aton cha ta omagwat cha hay linagpfu an mapogpog. Muti chita-o ayya, ja aton ta-o ta omagwat ta-o hay linagpfu ta-o an achi mapogpog.

²⁶ Hijaot una' amat hi khun mi'-uk-ukkit, an ipapati' an me'tagtag an achi' pfutpfutigwon hitay mata' ingkhana hi omatama' ay ni pepogpokhan ni tomagtakhan. Ja omata' khu hana khun me'pfok-heng an mepmepto' chi panapa' na.

²⁷ Hotti disiplinao' hitay achor u ta pfu-un hini penpenhod na chi unucho'. Ti khemhon ja khun ta imangaskasaba hana uchumna an tatakhu ja najunaot ja achi chita ipfilang ay Apo Jos.

10

Achi ta-o i midchum hana khagong an pundayawan hi achi umannung an jos

¹ A-akhi, penhod u an nomnomon ju hana na'na-at chin a-ammod ta-o an impangpanguluwan Moses. An nalgiman cha an amin chin pfonot an enhakhanan Apo Jos an mangedchong ay ni agwun cha. Ja pfinad-ang cha chin baybay

an nangadnan hi Mumpfolah ja ma-id ar-ali ay chicha.

² Hini oma'-atana ja amat hi nabautisaran cha chin pfonot ja ay chuy baybay, ta panginnilaan an nidchum cha an amin ay Moses an nangpang-pangulu ay chicha.

³ Ja khun cha mangan an amin ay ni anun an khun ichat Apo Jos.

⁴ Ja khun cha uminum an amin ay ni chanum an inchat Apo Jos. Hay etalaton chin pfato an pfimmutajan chin chanum ja hi Kristo an hija tatagwa chi ninitnud ay chicha an khun mangchat hana mahapor cha.

⁵ Anong kaykhu tatagwa un otong chin tolong Apo Jos ay chicha an amin, ja cho-or ay chicha chi nangpapfungot ay Apo Jos khapo hi nan-ukhan cha ay hija. Hijaot un dinusan Apo Jos chicha ja nun-a-atoy cha hichi let-ang.

⁶ Hana na-at ay chicha ja pun-achalan ta-o ta ma-aan ay chita-o hini pamhod an mangat hana nun-apukhit an penpenhod cha an aton.

⁷ Achi ta-o midchum hana khagong an pun-dayawan hi achi umannung an jos an amat chin enat hana uchumna. Ti nitula' ay tay Hapit Apo Jos chin enat cha an, "Numpanga-umpfun hachi tatakhu an khun mangan ja uminum hay hana indaton cha ay nuy pfolor cha, ja napfalin ja nanajaw cha hana lumihog an panaytajaw."*

⁸ Ja achi ta-o me-elo' hi pfu-un ahagwa an amat hana enat cha. Ti nadusa cha khapo hay hato an enat cha ja nunchechehhan chin chugwam polo

---

* **10:7 10:7** Exodus 32:6

ta han tolo an lipfu (23,000) an tatakhu an natoy ay ni ohan arkhaw.

⁹ Mahapor an achi ta-o topngan hi Kristo an amat ay ni enat hachi uchumna ja hempfat chi ulog chicha, hot nun-a-atoy cha.

¹⁰ Ja achi ta-o mungngulungor hana pangpan-gulu ta-o an amat chin enat hachi uchumna, ja hennag Apo Jos hini angher an namatoy ay chicha.

¹¹ Hay hato an na-at ay chicha ja na-at ta gway pun-achalan ta-o. Ja impatula' Apo Jos ta chita-o an khun mi'takhu ad ugwani an ang-angonoh chi ar-arkhaw, ja toma-ot ta-o an mangat hay hana enat cha.

¹² Hotti nu nomnomon ju an nahamad hini pammati ju, ja pa-ennongan ju ta achi aju pfumahor.

¹³ An amin hana umali an atopngan ja un khangayna ay chita-o an tatakhu. Muti mapag-tarkan hi Apo Jos hotti achi na apfuluton an matopngan aju ay ni achi ju kaya an hodlon. Ti ay ni atopngan ju ja ichat na hini apfalinan an mahapor ju ta achi aju pfumahor.

¹⁴ Hotti, hay allo' ay cha'ju a-akhi' an pod-podho', ja chu'khon ju hana pundayawan cha hi achi umannung an jos.

¹⁵ Anila' an nanomnoman aju, hotti cha'ju ja nomnomon ju nu umannung hitay allo' wenna achi.

¹⁶ Nu alaon ta-o hini chanum chi ubas ja nunyaman ta-o ay Apo Jos ja ni'-inum ta-o, ja ipatikhaw na an nilammong ta-o an nidchum ay Kristo ta mi'lak-am ta-o hana mun-aphod an

agwaton ta-o khapo chin chala na an immajuh chin natajana. Ja nu me'-an ta-o ay ni tenapay an na-itta-ittang ja ipatikhaw na an nilammong ta-o ay ni achor Kristo an hija hana namati.

¹⁷ Khapo ta oha hini tenapay ja anong un ta-o cho-or ja oh-ohha ta-o an achor, ti nangan ta-o an amin ay ni oh-ohha an tenapay.

¹⁸ Ja nomnomon ju hana khun aton hana Hudju an holag Israel. Ay ni khun cha pi-ihchaan hana animar an impadaton cha ay Apo Jos ja ipatikhaw cha an nilammong cha an me'daydayaw ay hija.

¹⁹ Na-awatan ju chah hini penhod u an allon? Achi' allon hi umannung an gway apfalinan chi pfolor, ja achi' khu allon hi gway nat-onan hana ihcha an nabnijan ja hana uchumna an ihcha.

²⁰ Hay penhod u an allon ja hana khun idaton chi agkhuy namati hay hana jos cha ja pfu-un hi Apo Jos chi khun cha pangdatunan, an un hana dimonyo. Ja achi' podhon an gway i ju pi-ibpfaan hana dimonyo.

²¹ Achi mapfalin an me'-an ja mi'-inum aju hana khun ta-o pangnomnoman chin natajan ni Apo ta-o an hi Kristo, ja idchum ju an i me'-an ja mi'-inum hana nidaton hi dimonyo.

²² Nu khulat ta aton ta-o hina ja achi mehalla an mun-imun hi Apo Jos. Ja un chah khemhon ju un aju mapfi'pfi-ah mu hi Apo Jos?

²³ Gwa ay cha'ju hana khun mangali hi, kalin-tikha' an mangat an amin hi penhod u an aton. Umannung an nawaya ta-o muti achi an amin chi i ta-o aton ja aphochan ta-o. Ja achi an amin

chi aton ta-o ja papfi-ahonay pammatin chi ibpfa ta-o.

²⁴ Achi ta-o hapulon hini aphochan ta-o, ta hay nomnomon ta-o ja hini aphochan hana papadchung ta-o an takhu.

²⁵ Nawaya aju an umihcha an amin hi karne an khun cha ingina, ja achi khahin un aju i munhanhan nu nabnijan wenco agkhuy.

²⁶ Ti gwa han impatula' Apo Jos hi nangarjana hi, hitay lota ja an amin chi nagwacha ja kokgwan Apo Jos.†

²⁷ Ja nu khulat ta gway agkhuy namati an mangajakhan ay he-a ja penhod mu an mi'juy, ja ihcham hana e-ajag na, ja achi a munhanhan nu ngay narpugwan ni ihcha.

²⁸ Muti nu khulat ta gway ne'-orpfong ay cha'ju an mangali hi nabnijan hini mihcha, ja achim ihcha khapo ay ni oha an ibpfa, ta achi mapa'-i hini konsensia na.

²⁹ Mahapor an nomnomom hini konsensian chi uchumna, pfu-un hini achor mu ja angkhay. Ti anong un a achi makonsensia an mi-ihcha, ja ngay herpfi na nu mapa'-i hini konsensian ni ibpfam an takhu?

³⁰ Nu mangana' an gwachaan hi panagyaman ay Apo Jos ja anagkha ta pahigwona'?

³¹ Hotti pa-ennongan ju ta an amin chi aton ju, anong un hini aton ju an mangan ja uminum, jaaton ju ta pa-idaydayawan Apo Jos.

³² Achi ju aton chi hay homalegwa hi pamatiyan chi ibpfa an takhu, Hudju man wenco Hentil wenco hana namati an tatakhun Apo Jos.

---

† 10:26 10:26 Psalms 24:1

³³ Hitay chi khun u unuchon, ti epacha' an aton hini aphochan chi takhu. Ja hay khun u nomnomon ja pfu-un hini aphochan tay achor u, muti hini aphochan chi cho'cho'-or hi takhu ta alom adni' ja mi'takhu cha.

11

¹ Hotti tunchon ju hato maphod an khun u aton an amat ay ni ato' an mangunud ay Kristo.

Hachi pfinapfai ja mundalongdong cha hichi meha

² Ja tayya an maphod hini khun ju aton, ti khuna' nomnomnomon ja khun ju unuchon hana tudtuchu an impa-innila' ay cha'ju.

³ Muti gwa han oha an penhod u an ma-awatan ju an amat heto. Hi Kristo chi pangulun an amin chi linala-e. Ja hana linala-e chi pangulun hana pfinapfai an ah-ahagwaan cha. Ja hi Apo Jos chi pangulun Kristo.

⁴ Hotti hini lala-e an mundalongdong an mungkalalag wenno mumpadtu hichi meha, ja pa'-iyona hini dayaw Kristo an pangulu na.

⁵ Muti hini pfupfai an mungkalalag wenno mumpadtu ja agkhuy nundalongdong ja pa'-iyona hini dayaw ni ahagwa na an lala-e an hijay pangulu na. Ti apfapfa-in an hihiya ay ni pfupfai an mumpamullang.

⁶ Achi ayya podhon ni pfupfai an mundalongdong ja anong kay kaen ja numpapo'leh an amat hi lala-e wenno mumpamullang. Muti apfapfa-in

ay ni pfupfai an imumpapo'leh wenno mumpamullang, hotti mahapor an mundalongdong nu ime'meha.

⁷ Hitay chi khapo na an achi mundalongdong hini lala-e hichi meha, ti enephod Apo Jos hini lala-e an oma'-at ay hija, ja ichat nay dayaw ay Apo Jos. Hini ayya pfupfai ja hijay mangpatikhaw ay ni dayaw ni lala-e an ahagwa na.

⁸ Ti chin nangephochan Apo Jos ay ni pengpenghan chi lala-e ja pfupfai, ja pfu-un hini lala-e chi na-ala hi pfupfai. Hini pfupfai ja hijay na-ala hi lala-e.

⁹ Ja hay oha pay, ja agkhuy enephod Apo Jos hini lala-e khapo ay ni pfupfai, an enephod nay pfupfai ta gway pun-ibpfan ni lala-e.

¹⁰ Hotti mundalonglong hini pfupfai ta mipatikhaw an apfulutona hini ahagwa na an lala-e an mangpangpangulu ay hija. Ja nomnomona an anong un hana angher Apo Jos ja titigkhan cha hato khun ta-o aton.

¹¹ Anong un amat hina, nu ay tay pi'takhuwan ta-o an namati ay Apo Hesus ja mahapor ni pfupfai hini lala-e, ja mahapor khu ni lala-e hini pfupfai.

¹² Umannung an chin pengpenghan chi pfupfai ja na-ala hi lala-e, muti nete-a ay chuy ja an amin chi lala-e ja narpu cha hi pfupfai. Muti hi Apo Jos chi narpugwan ta-on amin, linala-e ja pfinapfai, ja an amin chi gwacha.

¹³ Hotti cha'ju mah, ngay anila ju hi umannung? Maphod chah hi un achi mundalongdong hini pfupfai an mungkalalag ay Apo Jos hichi meha? Achi kan maphod.

¹⁴ Ani'-ila ta-o an ay ni ugalin chi tatakhu ja apfapfa-in ay ni lala-e nu ipa-anchu-oy na hini pfuu' na.

¹⁵ Muti ay ni pfupfai ja dayaw ay hija hini anchu-oy an pfuu' na. Ti hijay inchat Apo Jos an maphod an halin ni ulu na.

¹⁶ Nu gway mamhod an mi'tukki ay tay inali', ja hay allo' ay cha'ju ja hitay chi ugali an khun mi itudtuchu, ja hitay chi khun unuchon an amin hana namati.

Hini panuh ni pun-amungan ta-o an pangnom-noman chin natajan Apo Hesus

¹⁷ Tayya han allo' ay cha'ju. Ti lo'tat ja tan humingala', ti na-amung aju ayya agkhu kayakhu an mundaydayaw ja ma-id maphod hi ipfunga na ta un hay napukhit.

¹⁸ Hay oha hi chengngor u ja ma-am-amamung aju ayya an mummeha hon nanghentoto'-onan aju. Ja mamatiya' an umannung khuh ni' hitay an chengngor u,

¹⁹ ti khangayna nu gway achi ju pun-oh-ohhaan hi nomnom, ta ma-innila hana apfuluton Apo Jos an khun mangunud ay ni umannung.

²⁰ Muti hay impukhit na ja na-amung aju ayya an mangat ay ni pangnomnoman ju chin natajan Apo Hesus ja pfu-un hija chi khun ju nomnomon.

²¹ Cha'ju an uchumna ja mun-e-egkhad aju an mangan hana hengngot ju, ja achi ju nomnomon hana ma-id pe'-ana. Hotti gway napfutong anu, ja munhenaang pay chi uchumna.

²² Munnaud aju kayakhu! An un gwachay numpunhitugwan ju hi anganan ju. Hotti un

ju khuh ni' ngongohhajon hitay iglesian Apo Jos ay tay pama-inan ju hana uchumna an ma-id mapfalina. Un chah hay khemhon ju ja padayawo' cha'ju nu amat hetoy aton ju? Achi mapfalin!

²³ Ipiggwa' an ituchu hatu anintudtuchun Apo Hesus an intudtuchu' khu ay cha'ju. Ay chuy an lapfi an ne-agwat hi Hesus hachi pfuhur na, ja na-orpfong cha hachi adalana. Enala na han tenapay

²⁴ ja nunyaman ay Apo Jos. Napfalin ja inittang na ja inali na hi, "Hitay hini achor u an midaton khapo ay cha'ju. Hitay chi khun ju aton an pangnomnoman ay ha-in."

²⁵ Napfalin an nangan cha ja enala na khu chin pfahu an nittugwan chi chanum chi ubas. Ja inali na hi, "Hitay chanum chi ubas ja hija hini mun-ajuh an chala' an ipa-annungan ni pfakhu an ne'tobpfalan Apo Jos ay cha'ju. An amin chi pangatan ju ay tay ja inumon ju an pangnomnoman ju ay ha-in." Hitay chi inalin Apo Hesus.

²⁶ Ti an amin chi pangatan ju ay tay, an anun ju hini tenapay ja inumon ju hini chanum chi ubas, ja ipa-innila ju chin natajan Apo Hesus ingkhana hi pumpfangngachana.

²⁷ Hotti hini takhu an me'-an ay ni tenapay ja mi'-inum ay ni chanum chi ubas, nu achi na nomnomon hini umannung an piherpfiyana, ja pfumahor ay Apo Hesus, ti achi na pfalolan hini achor ja chala na.

²⁸ Ohannaon khempong na hini achor na nu umannung hini punnomnomana, ja unot me'-an

ja mi'-inum.

²⁹ Ti hini takhu an me'-an ja mi'-inum an achi na nomnomon hini pun-oh-ohhaan ta-o an achor Kristo, ja dusaon Apo Jos.

³⁰ Hijaot un cho-or cha hina an nunchokhoh ja kimmapoy ja gwacha pay hana nun-atoy.

³¹ Nu inut-utnu ta-o koma hini achor ta-o hot achi chita-o agkhu ni' dusaon ay Apo Jos.

³² Muti nu hugijon chita-o ad ugwani ay Apo Jos ja atona ta matukhun ta-o, ta achi ta-o midchum ay ni pundusaan Apo Jos hana agkhuy namati chin Panugijana hi tatakhu.

³³ Hotti hitay chi aton ju, a-akhi. Nu namung aju an mangat ay tay inalin Apo Hesus, ja ipatikhaw ju hini pun-oh-ohhaan ju.

³⁴ Nu gway munhenaang ja mangan pay hichi nunhitugwana ta namung aju ayya ja ma-id chumalat hi adusaan ju. Ja hana uchumna an aton ju ja allo' to hi umaliya' hina.

12

Hini oma'-atan hana apfalinan an ichat ni Espiritu Santo

¹ A-akhi, penhod u an innilaon ju hini umanung an oma'-atan hay hana apfalinan an ichat ni Espiritu Santo.

² Nomnomon ju an chin agkhuy ju pay namatiyan ja un loglokhomna hon inunud ju. Ti inallilaw cha'ju ta dayawon ju hana pflor an achi humapit.

³ Hotti, ta achi aju ma-allilaw, ja ituchu' hini aton ju an mangmatunan nu umannung an hini

Espiritu Santo chi narpugwan ni allon ni ohan takhu. Hini takhu an khun echalan ni Espiritu Santo, ja achi na allon hi, “Milunud hi Hesus.” Ja ma-id chi hay mangali hi, “Hi Hesus hini umannung an Apo,” nu pfu-un hini Espiritu Santo chi mangchalan ay hija.

⁴ Numpfino-ob-on hana apfalinan an michat ay chita-o an namati muti un oh-ohha hini khun mangchat an hija hini Espiritu Santo.

⁵ Ja numpfino-ob-on khu hini aton an munserbi muti un oh-ohha hini khun ta-o punserbiyan an hi Apo Hesus.

⁶ Numpfino-ob-on khu hini apfalinan an nichat ay chita-o hi usaron ta-o an munserbi, muti un oh-ohha hi Apo Jos an narpugwan hana apfalinan chi oha-ohanna ay chita-o.

⁷ Oha-ohanna ay chita-o an namati ja nichatan hi apfalinana an mangpatikhaw ay ni apfalinan ni Espiritu Santo an gwa ay hija. Ja an amin hato apfalinan ja nichat ay chita-o ta usaron ta-o an tomolong an amin hay hana namati.

⁸ Hana uchumna ja ichat ni Espiritu Santo ay chicha hini apfalinan an mangawatan hana planon Apo Jos ta ipa-innila cha. Ja hana uchumna ja ichat nay apfalinan cha an mangpa-innila hana impa-innilan ni Espiritu Santo ay chicha.

⁹ Ja hana uchumna ja ichat ni Espiritu Santo ay chicha hini nehamad an pammati. Ja hana uchumna ja ichat ni oh-ohha an Espiritu hini apfalinan an mangpatenong hana munchokhoh.

¹⁰ Hana uchumna ja michatan cha hi apfalinan an mangat hi milagro. Ja hana uchumna ja

michatan cha hi apfalinan cha an mumpadtu. Ja hana uchumna ja michatan cha hi apfalinan an mangmatunan nu umannung an narpu ay ni Espiritu Santo hini inalin hana numpadtu. Ja hana uchumna ja michatan cha hi apfalinan an munhapit hi natnat-on an hapit. Ja hana uchumna ja michatan cha hi apfalinan an mangpatarus ay ni natnat-on an hapit.

¹¹ Hini oh-ohha an Espiritu Santo chi mange'cha hay hato apfalinan hana namati. Hija ja angkhay chi mangpadchong hay hana apfalinan an penhod na an ichat hi oha-ohanna.

Oha hitay achor Kristo muti cho-or hana alimatong na

¹² Hitay achor ja un oh-ohha, muti cho-or chi alimatong na. Ja hay hato alimatong na, anong un cha cho-or, ja ne-ohha ay ni oh-ohha an achor. Amat hina khu ay Kristo ja hana namati ay hija.

¹³ Chin numpabautisaran ta-o, ja chinagwat ta-o an amin hini oh-ohha an Espiritun Apo Jos, Hudju man wenno Hentil, himpfut man wenno pfu-un, hotti numpfalin ta-o hi oh-ohha hi achor. Ja hini Espiritun Apo Jos chi gawwacha ay chita-o an amin.

¹⁴ Ja chita-o an achor Kristo ja amat ta-o ay tay achor an cho-or chi alimatong na an achi oh-ohha.

¹⁵ Nu khulat ta humapit hitay hu-i ta allona hi, "Pfu-una' mangkay ngamoy, hotti pfu-una' alimatong tay achor" muti anong un amat hetoy allona ja ninidchum chamchama an alimatong chi achor.

16 Ja nu khulat ta humapit khu hitay inga ta allona hi, "Pfu-una' mangkay mata, hotti pfu-una' alimatong tay achor" muti anong un amat hetoy allona ja ninidchum chamchama an alimatong chi achor.

17 Ja nu khulat ta hitay achor ja un hay mata chi alimatong na ja angkhay, ja ngay mah pangngor hu-un ma-id inga? Ja nu khulat ta hitay achor ja un hay inga chi alimatong na, ja ngay mah ihunghung hu-un ma-id olong?

18 Muti achi amat hina hitay achor, ti hi Apo Jos chin nange'cha ay ni penhod na an panuh an amin tay alimatong na.

19 Ti achi ma-ali hi achor nu oh-ohhay alimatong na.

20 Hini umannung an oma'-atana ja cho-or hana numpfino-ob-on an alimatong muti un oh-ohha an achor.

21 Amat heto khu an achi mapfalin an allon tay mata ay ni ngamoy hi, "Achi' mahapor he-a." Ja achi khu mapfalin an allon tay ulu ay ni hu-i hi, "Achi' mahapor he-a."

22 Ti anong un hana alimatong tay achor an nahalinan heto unig, ja mahahapor chamchama.

23 Ja hana alimatong an allon ta-o hi achi maphod hi tikhan, ja hana mahamma hi ipatpatikhaw, ja ep-ephod an halimunan ja hophopan.

24 Achi khahin un aton hina hana allon ta-o hi maphod hi tikhan. Hini khapo na an amat hetoy enat Apo Jos an namanuh hay hato alimatong tay achor ja ta halimunan ja pfallolan ta-o hana amat hi ma-id piherpfiyana an alimatong,

²⁵ ta an amin hay hato an alimatong ja achi cha mumpunchu'-ukhan ta un chaot muntitin-nolong.

²⁶ Ja nu gwa ayya hay oha ay tay alimatong chi achor hi mahukhat ja male'na an amin ay tay achor. Ja nu gwa ayya hay oha an mipfilang hi napfalor ja mun-an-anla cha an amin.

²⁷ Hay in-arig u ay tay ja chita-o an namati an achor Kristo, ja oha-ohanna ay chita-o ja mipadchung hi oha hi alimatong na.

²⁸ Ja ay tay an achor Kristo ja gwa hana enhaad Apo Jos an numpfino-ob-on chi tamu na. Hay nahhun ja gwa hana enhaad na an numpfalin hi apostol. Ja hini me-aggwa ja gway profeta. Ja hini me-atlo ja gwacha hana muntudtuchu ay ni Hapit Apo Jos. Ja unot hana khun mangat hi milagro, ja hanakhun mangpatenong hi mun-chokhoh, ja hana khun tomolong hi tatakhu, ja hana khun mangpadchong ja mangpanuh ay ni iglesia, ja hana khun munhapit hi natnat-on an hapit.

²⁹ Achi an amin ja mehaad cha hi apostol, ja achi an amin ja profeta cha, wenno manudtuchu ay ni Hapit Apo Jos, wenno mangat hi milagro,

³⁰ wenno mangpatenong hi chokhoh. Ja achi an amin ja munhapit hi natnat-on an hapit wenno mangpatarus ay ni nat-on an hapit.

³¹ An amin hay hato apfalinan an ichat Apo Jos ja maphod, muti hay mapmaphod hi epfokha ju koma ay hija ja hana napfarpfalor an apfalinan an tomolong ay cha'ju an amin.

Ja ipa-innila' pay hini mapmaphochan hi un-

uchon ju.

13

¹ Anong un gway apfalina' an munhapit hi numpfino-ob-on an hapit chi takhu, wenna hapit chi angher, nu ma-id matikhaw hi pamhod u hana i-ibpfa' an takhu ja una' amat hi khangha an homo'leng.

² Ja anong un gway apfalina' an mangpa-innila hana impa-innilan Apo Jos ay ha-in, ja anila' an amin anong un hana agkhuy empfaag Apo Jos hi uchumna, ja anong un otong hitay pammati' ta kaya' an mangpa'-igwin hachi pfuludna, muti ma-id matikhaw hi pamhod ay tay pi'takhuwa', ja ma-id chamchama herpfi'.

³ Ja anong un u pun-ichat an amin chi gwa ay ha-in hana napubli, ja apfuluto' an mapalikhatan hitay achor u ta gway eh-ehnger u, muti nu agkhuy narpu hi pamhod ja ma-id oh-ohha hi lagpfu'.

⁴ Hini atikhan an gway pamhod ni ohan takhu ja na-anuh ja ma-ulo. Achi omaamoh ja achi mumpahija ja achi mumpa-akhaja.

⁵ Ja achi na aton chi hay umipapfa-in, ja achi mumpapilit ay ni penhod na, ja achi mabmap-fungot, ja achi na-ulu'.

⁶ Hini gway pamhod na ja achi mun-an-anla nu gway napukhit hi ma-at, ti hay pun-an-anlaana ja hana magpong.

⁷ Ja hini gway pamhod na, ja achi humikha an manganuhan hana aton chi takhu ay hija. Munchunu hana ibpfa na an takhu ja gway namnama na an pomhod hini pe'-at cha. Ja

anong un napukhit hini aton cha ay hija, ja una an-anuhan.

⁸ Hini pamhod ja achi mapogpog. Achi amat hana apfalinan an ichat ni Espiritu Santo, an amat ay ni aton an mumpadtu, ja hini apfalinan an munhapit hi natnat-on an hapit, ja hini panginnilaan hay hana penhod Apo Jos an ipa-innila, an mapogpog an amin hay hato.

⁹ Ti hana anila ta-o ja gway tumunaana. Ja anong un hana nipadtu ja gway tumunaana.

¹⁰ Nu umali hini ma-id akuchangana ja mapogpog an amin hay hato apfalinan.

¹¹ Amat chin a-ung-ungnga', an hana hapit u ja hapit chi ung-ungnga, ja amat hina khu hini ato' an munnomnom. Muti ad ugwani an immilokha' ja tenayna' hana khun aton chi ung-ungungnga.

¹² Ja amat hina khu ay chita-o an namati, an agkhuy ta-o emmanapot ay ni panginnilaan ta-o ay ni oma'-atan Apo Jos. Hay pannig ta-o ay hija ja amat ay ni angah an matikhaw hi nahpuwan an chagkhar. Muti umali han arkhaw an humango ta-o hot mattag hini pannig ta-o. Ay chuy an arkhaw ja ma-id mahpay akuchangan tay panginnilaa' ay hija, ti un mi'padchung ay ni nanginnilaana ay ha-in.

¹³ Hotti munchochodcha hitay tolo, an hini pammati, ja namnama, ja hini pamhod. Muti hini napfarpfalor ay cha tay an tolo ja hini pamhod.

14

Hay itukhun Paul hana mamhod an munhapit

hi natnat-on an hapit

¹ Pachot-anan ju hini aton ju an mumpepenno-hhochan, ja ni'hahalichit ju khu hana numpfino-ob-on an apfalinan an ichat ni Espiritu Santo, om-omod hini apfalinan an mumpadtu an hija hini pangpa-innilaan hay hana impa-innilan Apo Jos.

² Ti hini munhapit hi natnat-on an hapit ja hi Apo Jos ja angkhay chi khuna pi'hapitan an pfu-un hana munchongor; ti achi cha ma-awatan hini khuna allon. Hini Espiritu Santo chi khun mangchalan ay hija muti ma-id nanginnila ay ni khuna hapiton.

³ Hini ayya mumpadtu ja hana tatakhu hini khuna pi'hapitan, ja hapitona hana tomolong ay ni pammati cha, ja hana tukhun, ja hana mangpapfi-ah ay ni nomnom cha.

⁴ Hini munhapit hi natnat-on an hapit ja hini pammati na chi khuna papfi-ahon ja angkhay. Hini ayya mumpadtu ja papfi-ahona hini pammatin hana papadchung na an na-amung an khun mummeha.

⁵ Ay ha-in ja maphod nu munhapit aju an amin hi natnat-on an hapit, muti hay pa-appodho' ja mumpadtu aju an amin. Ti hini mumpadtu ja cho'cho'-or hini ma-itolong na mu hini munhapit hi natnat-on an hapit, nu achi ma-ipatarus ta matulungan koma hana khun ma-am-amamung an mummeha.

⁶ A-akhi, nu umaliya' hina ja khuna' munhapit hi natnat-on an hapit an achi ju ma-awatan, ja un chah gway ma-itolong ni amat heto? Hini gway ma-itolong na ay cha'ju ja hini umaliya'

ja muntudtuchuwa', wenna ipadtu' hana impa-
innilan Apo Jos ay ha-in an ituchu na, ja hay na-
awata' an oma'-atana, wenna hay itudtuchu' an
pfumi-ahan ni pammati ju.

⁷ Ti anong un hana instrumento an amat hana
tungngali ja tadcheng, nu agkhuy napanuh hini
aton cha an khumangoh ja ngay panginnilaan nu
ngachah nuy khun cha tukalon?

⁸ Ja nu achi ma-imatunan hini khangoh ni
tolompeta ja ngay panginnilaan hana hinchalo
an gway mun-ajag ta i cha mi'khukhubpfat?

⁹ Amat hina khu nu munhapit aju hi natnat-
on an hapit, ti ngay mangawatan ay ni khun ju
hapiton? Hotti un ma-id herpfin ni khun ju allon.

¹⁰ Umannung an cho-or hana numpfino-ob-on
an hapit heto lota ja an amin ja gway penhod na
an hapiton.

¹¹ Muti nu achi' ma-awatan hini hapit ni ohan
takhu ja achi na khu ma-awatan hitay hapit u, ja
anong un at hichi hini aton mi an munhapit, ja
achi ami chamchama mungkina-awatan.

¹² Ja tan mun-e-egkhad aju an omagwat hana
apfalinan an ichat ni Espiritu Santo, hotti ha-
halichiton ju hana apfalinan an mangpapfi-ah hi
pammatin hana papadchung ju an na-amung an
mummeha.

¹³ Hotti hini takhu an khun munhapit hi
natnat-on an hapit ja mungkalalag koma ay
Apo Jos ta michatan khu ay ni apfalinan an
mangpatarus ay ni hapit an inali na.

¹⁴ Ti nu mungkalalakha' hi natnat-on an hapit,
ja khuna' echalan ay ni Espiritu Santo, muti achi'
ma-awatan hana khun u allon.

¹⁵ Hotti ngay mah ato'? Hay ato' ja mungkalalakha' hi hapit an narpu ay ni Espiritu Santo ja mungkalalakha' khu hi mismo an hapit u an ma-awatan hana na-amung. Mungkantaa' hi hapit an narpu ay ni Espiritu Santo, ja mungkantaa' khu ay ni mismo an hapit u.

¹⁶ Ti nu khulat ta mungkalalag a an munyaman ay Apo Jos hi natnat-on an hapit an narpu ay ni Espiritu Santo, ja ngay nin aton hana uchumna an ni'-amung an mi'-apfulut? Ti agkhuy cha na-awatan hini inalin.

¹⁷ Hotti anong un maphod hini atom an munyaman ay Apo Jos ja achi na papfi-ahon hini pammatin chi uchumna.

¹⁸ Munyamana' ay Apo Jos ti ay ni ato' an munhapit hi natnat-on an hapit ja ma-id chi hay oha ay cha'ju hi mangapfak ay ha-in.

¹⁹ Muti nu me'mehaa' ja napfarpfalor hini lemah hapit hi hapito' an muntuchu ta matuchugwan hana namati an na-amung mu hay himpoloh lipfu chi hapit hi hapito' hi natnat-on an hapit an achi cha ma-awatan.

²⁰ A-akhi, nu ma-ipanggep hatu an apfalinan ja achi aju koma amat hi ung-ungungnga an ma-id nomnom na. Nu ay ni pangatan hi pfahor ja oma'-at aju koma hi pfu'jug an ma-id anila na an mangat hi napukhit. Muti nu ma-ipanggep hatu apfalinan ja nehamad koma chi punnomnoman ju an amat hi ma-ilog.

²¹ Ja allona ay ni hapit Apo Jos hi, "Gwa hana honakho' an marpu hi achawwi an natnat-on chi hapit cha, ta ipa-innila cha hatu tatakhu'

hana penhod u an ipa-innila. Muti achiya' chamchama chonglon.”*

²² Hini allona ay tay ja nu gway munhapit hi natnat-on an hapit ja ipatikhaw na hini punukuman Apo Jos hana agkhuy namati, ti achi cha ma-awatan hini ipa-innila na. Muti hitay ja achi mipa-ay hana namati. Ja nu gway mangpa-innila hay hana impa-innilan Apo Jos ta ma-awatan hana munchongor, ja ipa-innila na an ipfilang Apo Jos hana namati ay hija.

²³ Hotti na-amung aju ayya an mummeha ja gwahchinonon hon nunhapit hi natnat-on an hapit, ja ngay nin allon hana agkhuy namati an ni'jali? Hay nin allon cha ja un aju kaykhu mumpun-angaw.

²⁴ Muti nu hana munhapit ja khun cha ipa-innila hana impa-innilan Apo Jos ay ni hapit an ma-awatan ju an amin, ja gway immali hi agkhuy namati, hot ma-awatan cha hana nitudtuchu ja ma-innila cha an napfahulan cha hot hugijon Apo Jos chicha.

²⁵ Ja khapo ay tay chengngor cha, ja mapfuihan hana nehaha'pfa an napukhit an nomnom cha, hot mumpunheppe cha an mundayaw ay Apo Jos, an allon cha hi, “Umannung an gawwa hi Apo Jos ay cha'ju.”

Mahapor an napanuh hini aton an mummeha

²⁶ Hitay chi aton ju, a-akhi, hi un aju ma-amung an mummeha. Un ohanna hon gway pe'-at na. Mungkantay oha, ja muntudtuchuy oha, ja mumpadtuy oha, ja gway munhapit hi natnat-on

---

* 14:21 14:21 Isaiah 28:11-12

an hapit, ja gway mangpatarus ay nuy an naton an hapit. Muti tikhan ju ta an amin hay hato an aton ju ja tomolong an mangpapfi-ah ay ni pammati ju.

²⁷ Nu gwa hana munhapit hi natnat-on an hapit ja ammuna un chugwa wenno tolo ja angkhay chi munhapit, ja achi cha munchechehan ta un cha mumpenpenalog. Ja mahapor an gway mangpatarus ay ni hapiton cha.

²⁸ Nu ma-id anila ju hi mangpatarus ja anongkay ja khemmenong hana khun munhapit hi natnat-on an hapit, ta khenong ta umi-igway cha ja un cha mi'hapit ay Apo Jos.

²⁹ Ja amat hina khu hana mumpadtu, an ammuna hay chugwa wenno tolo chi munhapit. Ja mahapor an chodchonglon hana uchumna ta tikhan cha nu umannung an narpu ay Apo Jos hana impadtu cha.

³⁰ Nu khulat ta khun munhapit hini oha an mumpadtu ja nu gwachay impa-innilan Apo Jos ay ni oha an inu-umpfun, ja khomenong hini khun munhapit ta mepallog hini oha an mumpadtu.

³¹ Nu amat hetoy aton ju, ja mapfalin an munhapit an amin hana echalan ni Espiritu Santo, muti mahennohennohha aju ta matuchugwan aju an amin ja pfumi-ah hini nomnom ju.

³² Ti hini namati an echalan ni Espiritu Santo an mumpadtu, ja anila na an mangpacto' ay ni atona.

³³ Achi munchenor hi Apo Jos nu ma-uh-uhu hini aton ta-o an mummeha, ti hay penhod na ja

hini napanuh.

³⁴ Hana pfinapfai ja khomegkhenong cha hichi meha, ti hitay chi khun aton an amin hana tatakhun Apo Jos. Achi koma huhumlu hana pfinapfai an munhapit ta un cha na'na-unnud, ti hijah tay hini nitula' an urchin Apo Jos.

³⁵ Nu gway penhod hana pfinapfai an hanhanan ja khenong ta umanamut cha ja un cha epfokha hana ah-ahagwaan cha an linala-e. Ti apfapfa-in nu khun munhaphapit hana pfinapfai hichi meha.

³⁶ Un chah khemhon ju un cha'juy narpugwan ni Hapit Apo Jos ta ikhad aju ay ni aton ju? Ja un chah cha'ju ja angkhay chi nituchugwan ay tay Hapit Apo Jos?

³⁷ Nu gway mangali hi un nichatan hi apfalinan an mumpadtu wenno khun epadchong ni Espiritu Santo hija, ja apfulutona an in-urchin Apo Hesus hay hatu intula' u.

³⁸ Achina ayya apfuluton ja achi khu mapfulut hija.

³⁹ Hotti, pi'hahalichit ju, a-akhi, ta pe'-agwat ju hitay apfalinan chi mumpadtu, muti achi ju epagwa hana khun munhapit hi natnat-on an hapit.

⁴⁰ Ja tikhan ju ta napanuh an amin chi aton ju an mummeha an ma-id apahigwana.

15

Umannung an nummahu hi Kristo

¹ A-akhi, podho' an epanomnom ay cha'ju hini Ebanghelyo an engkasaba' ay cha'ju. Hija

chin pinati ju ja hijay nangpognachan ju ay ni pammati ju ad ugwani.

² Ja hijay panginnilaan ju ay ni aton ju an mi'takhu, nu ehemad ju an mamati. Muti khulat ta agkhuy nehamad chin namatiyan ju, hot ma-id herpfi na.

³ Hay hato hana nipa-innila ay ha-in an narpfalor an mahapor an annilaon, ja hija khu hato intuchu' ay cha'ju. En-atoy Kristo hana pfahor ta-o ta mipa-annung chin nitula' an Hapit Apo Jos.

⁴ Nilupfu' ja nummahu chin me-atloh arkhaw ta mipa-annung hini nitula' an Hapit Apo Jos.

⁵ Numpatikhaw ay Peter ja unot khu mumpatikhaw hay hachi uchumna an adalana.

⁶ Nakhibpfoh hitay, ja numpatikhaw khu hachi nahulok hi lemay khahot an namati an na-amung. Natoy hana uchumna muti cho'cho'-or ay chicha chi mamattakhu ingkhana ad ugwani.

⁷ Numpatikhaw khu ay James ja unot khuh an amin hana apostol.

⁸ Ang-angonoh na ja numpatikhaw khu ay ha-in, anong una' amat hi pfu'jug an neto'khong ay ni pfu-un ohto an timpo na.

⁹ Ti ha-in hini kababa-an hana apostol ja achiya' mipfilang an ma-ali hi apostol, ti nunli- napoh chin enat u an namalikhath hachi namati an tatakhun Apo Jos.

¹⁰ Muti khapo chin khohkhoh na ja numpfalina' hi apostol na. Ja hitay khohkhoh na ay ha-in ja matikhaw an maphod hitay pfimmungaana, hijaot un munna'naud hini enat u an nuntamu

mu hana uchumna an apostol. Muti hitay ayya ja agkhuy narpu ay ni pfi-ah u, an un atag khohkhoh Apo Jos ay ha-in.

¹¹ Hotti anong un ha-in chi mangaskasaba wenna hana uchumna an apostol, ja un numpapadchung hini ekasaba mi an amin, ja hijah tay hini pinatiju.

Umannung an mummahu hana nun-atoy

¹² Hay khun mi ekasaba ja minahuwan Apo Jos hi Kristo. Ja allon hana uchumna ay cha'ju chi un achi anu mummahu hana achor chi nun-atoy.

¹³ Muti nu ma-id amahuwan chi natoy ja hi Kristo ja agkhuy khu nummahu.

¹⁴ Ja nu agkhuy nummahu hi Kristo ja ma-id inherpfin ni khun mi ekasaba, ja ma-id khu herpfin ni pammati ju.

¹⁵ Me'chagkha khu ja, nu amat hetoy allon ju ja hay penhod ju an hapiton ja nunlahlah ami. Ti khun mi tihtikhuwan an minahuwan Apo Jos hi Kristo, ja achi umannung hitay nu achi mummahu hana nun-atoy.

¹⁶ Nu achi mahuwan Apo Jos hana nun-atoy hot un hay allon ju ja agkhuy minahuwan Apo Jos hi Kristo.

¹⁷ Ja nu umannung an agkhuy na minahuwan hi Kristo hot ma-id herpfin ni pammati ju, ja un kan munchochodcha hini pfahor ju an agkhuy napakawan.

¹⁸ Ja amat hina ayya hot anong un hay hana namati ay Kristo an nun-atoy, ja na-utaw cha an achi cha mi'takhu ay Apo Jos.

19 Nu umannung hitay, an ma-id chi hay hahadchon ta-o hi pi'takhuwan ay Kristo ta un mepogpog hini nidchuman ta-o ay hija heto lota, ja chita-oy munna'naud an ka-ahi.

20 Muti hini umannung ja minahuwan Apo Jos hi Kristo, ja hitay chi panginnilaan an mahuwan Apo Jos an amin hana natoy an namati.

21 Chin enat ni oh-ohha an takhu an hi Adam chi khapo na an matoy ta-o an amin. Ja khapo khuh ay ni enat ni oh-ohha an takhu an hi Kristo, ja mummahu an amin hana natoy an namati.

22 Matoy ta-o an amin khapo ta holag chita-o ay Adam. Ja amat hina khu an mahuwan Apo Jos an amin ta-o an namati khapo hi nidchuman ta-o ay Kristo.

23 Hi Kristo chi namangulu an namahuwan, ja chin pumpfangngachana ja mahuwan Apo Jos an amin chi tatakhu na.

24 Napfalin ja machakngan hini apogpokhan tay lota an pangapfakan Kristo an amin hana pfuhur na an gway apfalinana an mun-ap-apo ja an mangppto' heto lota, ja unaot ipulang hini pun-ap-apugwana ay Jos Ama.

25 Ti ene'chan Apo Jos an hi Kristo chi mun-ap-apo ingkhana hi apfakona an amin chi pfuhur na.

26 Ja hini omangonoh an pfuhur an apfakon Kristo ja hini patoy.

27 Ti gwa han impatula' Apo Jos hi nangarjana hi, "Impulang Apo Jos ay hija an amin chi nagwacha ta epapto' na."* Muti ma-awatan ta-o an agkhuy nidchum hi Apo Jos an epapto'

---

* 15:27 15:27 Psalms 8:6

Kristo, ti hi Apo Jos chi nangpulang an amin hana nagwacha ta epapto' Kristo.

²⁸ Napfalin an nipulang an amin ay Kristo an Empfalay Apo Jos ja ipulang khu Kristo hini achor na ay Ama na, ta hi Apo Jos chi mangpapto' an amin.

²⁹ Nomnomon ta-o khu hitay amahuwan chi natoy. Gwacha hana uchumna ay cha'ju an numpabautisar ta hijay mipfilang hi bautisar hana natoy an agkhuy nabautisaran. Hotti gway pammati cha an machakngan hini arkhaw an mummahu hana nun-atoy an enta'chokhan cha hi bautisar. Ti nu achi amat heto hini pammati cha, ja un cha la-ahnaon enat cha chi amat hina?

³⁰ Ja ay cha'mi, ja anagkha tugwali ta ipusta mi hitay pi'takhuwan mi hi a-arkha-arkhaw nu ma-id hahadchon hi amahuwan chi natoy?

³¹ A-akhi, umannung an mun-an-anlaa' ay cha'ju, ti nidchum aju ay Kristo Hesus an Apo ta-o. Ja umannung khu an a-arkha-arkhaw ja humangowa' hi patoy.

³² Munlinapoh hana likhat an henortap u heto ad Efesus khapo hana khun pfumuhur ay ha-in. Ja ngay linagpfu' an nangedpor hi likhat nu omata' hana agkhuy namati an achi mamati an gway amahuwan? Hotti nu umannung an achi mummahu hana nun-atoy ja to'-onot un ta-o unuchon hini allon cha an, un ta mangmangan ja umin-inum ad ugwani, ti mapfalin an matoy ta-o hi magwiit ja angkhaynana.†

³³ Achi aju ma-allilaw hay hana munhapit hi amat heto. Ti umannung hini allon cha an mid-

† 15:32 15:32 Isaiah 22:13

chum ta-o ayya hana nun-apukhit chi nomnom cha ja lo'tat ja ma-alinan ta-o ja pumukhit chi ugali.

³⁴ Punhalemottongan ju gwot ja chu'khon ju hana pfahor ju. Ti gwacha hana uchumna hina an ma-id oh-ohhah anila cha ay Apo Jos ja umipapfa-in hitay.

Maparkhan hitay achor an matoy hi achor an me-ajaw ad langit

³⁵ Nu gway mangpfokha hi, “Ngay nin aton hana nun-atoy an mummahu? Ngay nin oma'-atan ni achor cha?”

³⁶ ja un natottot. Ti nu ipadchung ay ni pfugwa, nu itanum ja achi homangaw nu achi mapfulu' hini pfugwa.

³⁷ Hini tikhaw hana numpfino-ob-on an pfugwa an meho', an amat hana pakhuy ja hana uchumna, ja achi mipadchung ay ni tikhaw ni hangaw cha.

³⁸ Hitay chi oma'-atana ti hi Apo Jos chi nange'cha ay ni oma'-atan hana numpfino-ob-on an homangaw an pfugwa. Ja an amin chi pfugwa an meho' ja hi Apo Jos chi nange'cha ay ni tikhaw ni neho' an hemmangaw.

³⁹ Achi mumpapadchung an amin chi achor chi mun-od-odmay. Ti nat-on hini achor chi takhu ay ni achor chi animar, ja nat-on khu hini achor chi hagwiti, ja hana khu khachiw.

⁴⁰ Hini tikhaw hana gwa ad uchu ja nat-on ay ni tikhaw hana gwah to lota. Hotti hana aphod hana gwa ad uchu ja achi mi'padchung ay ni aphod hana gwah to lota.

⁴¹ Anong un hana gwa ad uchu ja numpfino-ob-on hini aphod cha. Ti hini aton ni hukhit an humilaw ja achi amat ay ni hilaw chi pfulan, ja achi khu amat ay ni pfittuwan an himitimiti. Ja anong un hachi pfittuwan ja numpfino-ob-on hini aton cha an mumpfinang.

⁴² Amat hina khu an nat-on hini achor ta-o ad ugwani ay ni achor ta-o hu-un mahuwan Apo Jos. Ti hini achor ta-o ad ugwani ja matoy hot mapfulu', muti hini achor an mahuwan Apo Jos ja achi matmatoy.

⁴³ Hini achor ta-o ad ugwani ja achi maphod hini tikhaw na. Muti namahuwan ayya ja ma'-aphod chi tikhaw na. Hitay achor ta-o ad ugwani ja nalaka an omjad, muti namahuwan ayya ja mapfi-ah an achor.

⁴⁴ Nichatan ta-o hi achor an me-ajaw ay tay pi'takhuwan heto lota, ja michatan ta-o khu hi achor an me-ajaw ay ni pi'takhuwan ad langit. Nu gway achor an me-ajaw ay ni pi'takhuwan heto lota, ja gwacha khu hini achor an me-ajaw ay ni pi'takhuwan ad langit.

⁴⁵ Hija khu hitay nitula' an Hapit Apo Jos hi nangarjana hi, "Chin nahnahhun an takhu an hi Adam ja nichatan hi pi'takhuwan heto lota."‡ Muti akha'khaja hi Kristo an hija hini me-angonoh an Adam an hi Kristo, ja naparkhan hini achor na hi pfakhu an achor an me-ajaw ad langit, hijay khun mangchat hi na-ilangitan an pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna.

⁴⁶ Muti hini oma'-atana ja nichatan ta-o pay hi achor an me-ajaw heto lota, ja hachon ta-o hini

---

‡ 15:45 15:45 Genesis 2:7

amahuwan an pichatan ni achor an me-ajaw ad langit.

⁴⁷ Chin nahhun an takhu ja me-ajaw heto lota hini achor na, ti hay apja na ja lota. Muti hini me-aggwa an takhu an hi Kristo ja nichatan hi achor an me-ajaw ad langit.

⁴⁸ An amin chi tatakhu heto lota ja holag Adam an lota hini na-apja hi achor na, hotti oma'-at cha ay hija. Muti chita-o an nidchum ay Kristo an narpu ad langit ja michatan ta-o hi achor an amat ay hija.

⁴⁹ Ay chita-o ad ugwani ja oma'-at ta-o ay Adam an takhu ay tay lota, muti umali han arkhaw an mi'padchung ta-o ay Kristo an narpu ad langit.

⁵⁰ Hay penhod u an hapiton ay tay, a-akhi, ja hitay achor ta-o ad ugwani an khun matoy, nu achi maparkhan ja achi mapfalin an midchum ay ni Pun-ap-apugwan Apo Jos an gwachaan hana achi matmatoy.

⁵¹ Chonglon ju hitay nakaskasda-aw an impa-innilan Apo Jos an ma-at ay chita-o an namati. An achi ta-o matoy anamin ja un mumpfangngad hi Apo Hesu Kristo, muti an amin ta-o ja maparkhan hitay achor ta-o.

⁵² Ti un hin-a'-alina ja ma-at hay hato hu-un machakngan hini pumppangngachana. Magngor hini abpfuun Apo Jos an hinjar an nachakngan hini apogpokhan tay lota. Ja khimmangoh ayya hitay abpfuu ja mahuwan Apo Jos hana achor hay hana namati an nun-atoy ja achi cha mahpay matmatoy. Ja chita-o an mamattakhu ja parkhana khu hitay achor ta-o.

⁵³ Ti hitay achor ta-o an khun matoy ja mapfulu', ja mahapor an maparkhan hi maphod an achor an achi matmatoy.

⁵⁴ Nu ma-at hitay hot mipa-annung hini Hapit Apo Jos hi nangarjana hi, hini Patoy ja apfakon Apo Jos, hot angkhaynana an ma-id chi patoy.§

⁵⁵ Hotti mapfalin ta-o an allon hi, "Ma-id apfalinan chi patoy an mangapfak. Ja ma-id apfalinan chi patoy an tomattata-ot."*

⁵⁶ Hini pangalan chi patoy ay ni apfalinana ja hini khun ta-o pfumahulan. Ja hini pangapfak ni pfahor ay chita-o ja hini achi ta-o khun pangunuchan ay ni urchin Apo Jos.

⁵⁷ Muti munyaman ta-o ay Apo Jos, ti inchatan chita-o hi apfalinan an mangapfak hi pfahor ja patoy khapo chin natajan ja nummahuwan Hesu Kristo an Apo ta-o.

⁵⁸ Hotti hay aton ju, cha'ju an a-akhi an penpenhod u, ja etortoloy ju an mamati, ja achi aju ma-alinan hana nehahalla an tudtuchu, ja pfumi-ah aju an munserbi ay Apo ta-o an hi Hesu Kristo, ti an amin chi aton ju an munserbi ay hija ja anila ju an gway piherpfyana.

16

Hay itolong cha hana i-ibpfa cha an namati ad Jerusalem

¹ Hana ayya amung an mipi-uy an i cha itolong hana tatakhun Apo Jos ad Jerusalem, ja hay

---

§ 15:54 15:54 Isaiah 25:8 * 15:55 15:55 Hosea 13:14

allo' ja maphod nu unuchon ju hini amat ay ni intukhun u hana namati ad Galatia.

² Hotti oha-ohanna ay cha'ju ja chinumingkhu an ipa'-igwina hini amung na an me-okor ay ni kaya na an ichtat ta mehahagkhana, ta achi ju e-ehhod ay ni umaliya'.

³ Ta immaliya' ayya hina ja empachon ta-o hini amung ju hay hana tatakhu an pinili ju an mang-uy ad Jerusalem. Ja idchum u han tula' ta i-an-annila' chicha hay hana namati hichi.

⁴ Muti tikha' ta mahahapor ayya an mi'juja' ja un ami muntutunud an umuy.

Nenomnom Paul an i manggwangar hay hachi eKorinto

⁵ Hini nenomnom u an aton ja mahhun pay an umuja' ad Macedonia an i muntudtuchu hichi ja una' umali hina achaan ju an omegwangar.

⁶ Alom ja mapfaypfajag an mihihinnaa' ay cha'ju ingkhanah malahin hini ahitungnin ta tulungana' hana mahapor u an umuy hana uchumna an pfuglay an omaja' pay.

⁷ Muti pfu-un pay ad ugwani, ti achi' penhod an un na'na'-omtang chi pihihinnaa' ay cha'ju, ta mapfaypfajakha' an mihihinna nu penhod Apo Hesu Kristo.

⁸ Muti tayya kaykhu an mehethettuwa' pay ad Efesus ingkhana hi machakngan hitay umali an pfehtan chi Pentekostes.

⁹ Ti anong un cho-or hato pfumuhur ay ha-in, muti cho-or chamchama hato khun u itudtuchugwan ja napfalor hitay pfunga na.

¹⁰ Nu umali hi Timoti hina achaan ju ja ephod ju an mangiliyon, ti oha khu hija an khun

mangat ay tay tamun Apo Hesus an amat ay hain.

¹¹ Tikhan ju ta achi ju u-ungngohan hija, ta un ju gwot tulungan ta numpfanggad ayya heto ja maphod chi ina punnomnoman ay cha'ju. Ti tayya an hahadcho' hija ja hana uchumna an namati an pun-ibpfa na.

¹² Hi ayya akhi ta-o an hi Apolos ja khun u chagchakhon an mitnud koma hana a-akhi ta-o an namati an umali hina an manggwangar ay cha'ju. Ja hay allona ja achi na penhod an umali ad ugwani muti umalin to anu nu gway timpona.

¹³ Khun ju gwot pa-ennongan, ja khenokhotan ju hini pammati ju. Ja tikhan ju ta achi aju tomatta-ot, ta un aju gwot pfumi-ah hi pammati.

¹⁴ Ja an amin hini aton ju ja aton ju an gwachaan hi pamhod.

¹⁵ A-akhi, anila ju an cha Stefanas ja hini pamilya na chi nahhun an namati ad Greece, ja impapati cha ingkhana ad ugwani an khun munserbi hay hana tatakhun Apo Jos. Tikhan ju adni', a-akhi,

¹⁶ ta lihpituwon ju hana tatakhu an amat heto, ja hana uchumna an khun tomolong ay ni tamun Apo Hesus.

¹⁷ Nunhegla hitay pun-an-anlaa' ay tay im-maliyan cha Stefanas ja hi Fortunatus ja hi Akaykus. Tan impuhuy u hitay ingoho' ay cha'ju khapo ay tay immaliyan cha.

¹⁸ Tayya an impapfi-ah cha hitay nomnom u, ja anila' an amat khu heto an papfi-ahon cha'ju ay

ni pumpfangngachan cha hina achaan ju. Hana amat heto an tatakhu ja lihpituwon ju.

¹⁹ Hay hato namati heto ad Asia ja pakumustaan cha'ju. Pakumustaan cha'ju khu ay cha Akila ja hi Priscila, ja hana uchumna an khun mummeha ay ni pfalay cha. Podhon cha an ipa-innila an podpodhon cha'ju khapo hi ne'-oh-ohhaan ju ay Hesu Kristo.

²⁰ An amin hato a-akhi heto ad Efesus ja pakumustaan cha'ju an namati ad Korinto. Ja manghenpfopfogkha aju khu an hin-a-agkhi hina an pangtikhan hi pumpepennohhochan ju.

²¹ Tayya an ha-in an hi Paul ja permaa' hitay tula' u ay cha'ju. Omod hini pi'takhuwan ju hina.

²² Hini achi mamhod ay Apo Hesu Kristo ja dusaon Apo Jos. Umali a adni', Apo Hesus.

²³ Hi Apo ta-o an hi Hesu Kristo chi mangkhohkhohan ay cha'ju.

²⁴ Umannung an podpodho' cha'ju an amin an nidchum ay Kristo Hesus.

Mayoyao Ifugao
Ifugao, Mayoyao: Hapit apo jos New Testament
copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ifugao, Mayoyao

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 May 2025 from source files
dated 3 May 2025
d84c1243-537d-5e7f-bf60-3ed1069375e4